

VALIMISLIITUDE KULUD: NULLIST NELJA JA POOLE TUHANDENI

Täpselt nädala eest kukkus tähtaeg, milleks valimisliidud ja üksikkandidaadid pidid esitama valimiskulude aruande. Enamik sai sellega hakkama.

LK 3

RAAMATUMÜÜMINE USA-S MUUTIS NEIU MAAILMA

Võhmuta külast pärit tagasihoidlik neiu Liis Järvamägi sai enesekindlaks tudengiks, kes läks laia ilma ja jagab nüüd kogemusi teistele.

LK 4

TÄNASE LEHE VAHEL

Neljapäev, 23. november 2017 Nr 229 (5671) Hind 1 €

Riidekapp varjas 20 aastat töökorras grammofoni

Kadrina mees Aare Purk asus maal vanemate maja renoveerima ning lammutas ära kapi, mida 20 aastat oli kasutatud riide hoiustamiseks. Põrandalt pimedast nurgast tuli välja midagi üllatuslikku.

KRISTI EHRlich
kristi.ehrlich@virumaateataja.ee

Üllatuslikku just seepärast, et tumedas kohvris grammofoni, mille Aare Purk oma rõõmuks leidis, ei olnud avastanud ka tema vanemad, kes kaks aastakümnet selles majas on elanud ja väga sageli kahte tuba eraldavat riidekappi kasutanud.

“Näitasin emale, aga tema ei nägi grammofoni esimest korda,” lausus Purk.

Tõenäoliselt on plaadimasin jäänud majja eelmistest elanikest. Maja osteti kunagi ühe härrasmehe käest, kes omal ajal Venemaalt Eestisse elama tuli. Sellele viitab ka tõsiasi, et plaadikogumik, mis grammofoni kõrval kenasti paberikotti pakituna maas lebas, sisaldas plaate venekeelsete lauludega.

Mingit teed pidi olid leidnud tee kapinurka ka hiired, kes paberkoti ühe nurga kallal olid oma hambaid teritanud ja sinna korraliku augu sisse näridud.

“Aga huvitav on see, et mitte keegi pole isegi proovinud seda dermatiini, millega kohvri välispind kaetud on,” arutles Purk.

Mis aastal võis plaadimängija toodetud olla, seda seadme pealt välja lugeda ei ole võimalik. Küll aga on plaatidele kirjutatud aastaarv 1950.

“Mõtlesin, et proovin igaks juhuks vänta keerata, ja hakkaski mängima,” rõõmustas Aare Purk leiu üle, sest vanematekodus tal plaadimängijat ei ol-

Aare Purk näitab leitud grammofoni kõigepealt Kadrina raamatukogus, seejärel läheb plaadimängija valmivas kodus aukohale.

MARIANNE LOORENTS

See oli nii suur avastus, et jätsin töö pooleli ja hakkasin plaate kuulama.

AARE PURK

nud. Vähemalt ei olnud pererahvas selle olemasolust teadlik.

“See oli nii suur avastus, et jätsin töö pooleli ja hakkasin plaate kuulama,” lausus Purk, kelle joovastus oli veelgi suurem selle võrra, et tegemist oli täiesti töökorras seadmega. “Kuulmise järgi panin kiiruse paika, et plaat enam-vähem normaalselt mängiks.”

Kui paberkotis olnud plaadid olid terved ja töökorras, intensiivsest kuulamisest muidu-

gi hulga kriimudega, siis plaadimängijasse jäänud helikandja, millele kirillitsas peale kirjutatud “Sina, kena tammekene”, oli kannatada saanud. Sellelt puudus kohe suur tükk.

Leiule annavad lisaväärtust kaks täiesti uut originaalset grammofoninõela. “Tervitan siinkohal oma melomaanidest sõpru, kes plaate koguvad,” tegi Purk oma sõprade arvel veidi riuklikku nalja, sest teab, et üks tema tuttav oli alles hiljuti käinud hi-fi odavama helipea-

komplekti eest välja umbes 500 eurot.

Esialgu jääb grammofon Kadrina raamatukogusse näitusele, sest nii üks kui ka teine Purgi tuttav on leiu vastu huvi tundnud. Tulevikus, kui maja renoveerimistöödega ühele poole saab, läheb plaadimängija Aare Purgi kodus aukohale. Kindlasti plaanib mees asjatundjatelt uurida, kuidas seadmega hästi ringi käia, et see veel ka järgmised 30 aastat mängiks.

Alaealised saavad kergemad karistused

Riigikogu võttis eile 80 poolthäälega vastu seaduse, mis loob Eestis alaealiste õigusrikkujate kohtlemiseks uue süsteemi ja vähendab alaealistele määratava aresti pikkust.

Seaduse eesmärk on vähendada alaealiste korduvaid õigusrikkumisi, teatas riigikogu pressiesindaja. Praeguste alaealiste komisjonide rolli hakkavad täitma menetlejad.

Valitsuse algatatud karistusseadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus loob võimaluse paigutada vahistatud alaealine vangla asemel kinnisesse lasteasutusse. Aresti asemel soodustab seadus teiste, alaealistele sobivamate ja mõjusamate mõjutusvahendite kasutamist.

Väiksemate rikkumiste puhul saab jätta väärteomeetluse alustamata, kui alaealine heastab tekitatud kahju.

Ühtlasi loob seadus võimaluse kasutada alaealiste mõjutusvahendeid vajadusel ka 18–21-aastaste puhul, kui isik sarnaneb arengutasemelt pigem alaealise kui täiskasvanuga.

Möödunud aastal panid alaealised toime 1016 kuritegu. (BNS)

Paavst tuleb järgmisel aastal Leedusse

Paavst Franciscus külastab 2018. aasta sügisel Leedut, kinnitas presidendi kantselei eile.

Paavsti tulek on ajastatud riikluse taastamise sajakandaks aastapäevaks. Paavst on Leedus käinud vaid korra, see oli 1993. aastal, kui kirikupea oli Johannes Paulus II. (BNS)

ILM TÄNA
-1...+6°C

Pilves selgimistega ilm. Sajab lund ja lörtsi, kohati ka vihma.

Rakvere lihakombinaadi töötüli jäi jätkuvalt lahenduseta

Kui eelmisel nädalal riikliku lepitaja osalusel toimunud kohtumine Rakvere lihakombinaadi juhtkonna ja ametiühingu esindaja vahel lisas töötajatesse pessimismi, siis eilset kohtumist tööandja ja töövõtja vahel nimetas Eesti Ametiühingute Keskliidu sekretär Artjom Arhangelski paigaltammumiseks.

Arhangelski sõnul otsustati eilsel kohtumisel töötajatega, et 50-protsendilisest põhipalga tõusu nõudest ei taganeta.

Eile tehti tööandjale pakkumine, et põhipalk võiks tõusta kahes osas: tänavu ja tuleval aastal. Arhangelski sõnul keeldus tööandja sellest pakkumisest ja soovis edasi liikuda koos riikliku lepitajaga.

Uus kohtumine on kavandatud tulevasele nädalale.

Rakvere lihakombinaadi ametiühingurakuke kuulub Eesti Industriaal- ja Metallitöötajate Ametiühingute Liitu. Liidu nõustaja jurist Raili Karjane, kes samuti eilsel kohtumisel osales, selgitas, et tapamaja töötajate praegune netopalk on ligikaudu 750 eurot kuus. See koosneb põhipalgast ja lisatasudest. Kui põhipalk suureneks 50 protsendi võrra, siis järgmisel aastal oleks töötajate netosissetulek 1100–1200 eurot kuus. Karjane täpsustas, et arvestatud on ka tuleval aastal rakenduvat tulumaksuvaba miinimumi, mis on kuni 500 eurot kuus. (VT)

Rakvere lihakombinaadi ametiühingu usaldusisik Andrus Saaremägi. TOOMAS HERM

JUHTKIRI

Virumaa Teataja

Kui saad, kasuta taas

Taaskasutus on moes, selles pole kahtlust. Praegu käiv taaskasutuse nädal juhib tähelepanu just sellele, et oma ökoloogilise jalajälje vähendamiseks tasub tarbida mõistlikult, ja kui saab, anda asjadele uus elu.

Terveid ja kasutuskõlblikke esemeid koguvad taaskasutuskeskused ja vanakraamipoed, samuti on võimalik neid osta-müüa internetikeskkonnas või kirbuturgudel. Ökoloogilise jalajälje jätab inimene paratamatult, iseasi, kui suure.

Mittevajalikke esemeid koguneb kõigil.

Eriti peredes, kus kasvamas lapsed, on täiesti tavaline, et väikseks jäänud riiete ja liiga "titekaks" muutunud mänguasjade vinnad aina suurenevad.

Nii pole mingi ime kohtuda naabrinaisega mõnes lasteriiete müügitrupis internetis või siis näha linna vahel patseerimas mudi-

last, kellel seljas hiljaaegu taaskasutuskeskusesse müüki viidud jope.

Uued lasteasjad on kallid ning kuna nende kasutusaeg lühike, ei näe paljud pered mõtet osta suure raha eest asja, mille saaks pisut kasutatuna märksa odavamalt. Teine, kolmas või neljaski ring ei ole häbi-asi ka täiskasvanutel, kellele *second hand*'ist saadav kraam pakub lihtsat moodust garderoobi soodsaks uuendamiseks.

Teine, kolmas või neljaski ring ei ole häbi-asi ka täiskasvanutel, kellele *second hand*'ist saadav kraam pakub lihtsat moodust garderoobi soodsaks uuendamiseks.

Kui riiete, raamatute, mänguasjade ja mööbliiga on suhteliselt lihtne, siis hoopis teine asi on majapidamisjätmetega, mis samuti tuleks sorteerida. Kuid jätkuvalt on majapidamisi, kus jäätmete liigiti kogumine ei toimi. Põhjuseid on erinevaid: laiskus, mugavus või miski kolmas. Tegelikult peaks igas peres olema võimalik koguda eraldi biojätmeid, pakendeid, klaasi, paberit ja pappi ning segaolmejätmeid.

Kindlasti on üks põhjus jäätmeid mitte sortida ka see, kui kodu läheduses puuduvad vastavad konteinerid, kuhu hoolikalt sorteeritud prügi viia. Enamasti leitakse viis sorteerimaks pandipakendeid, sest nende eest saab raha ning taarapunktis käigu saab ühendada näiteks poetiiruga. Kuid kui puudub konteiner klaasi või paberi jaoks, ei soostu inimesed aja ja mugavuse arvelt prügikotiga mitu tänavavahet kändima lihtsalt selleks, et kõik kompsukesed omale koha leiaks.

REPLIIK

Ohutult ja kaitstult koju

Reisimine – milline lõbu ja logelemine päikeselõõsas. Mitu päeva jutti. Esimesed päevatahe kiired viivad kogu raskuse.

ANU VIITA-NEUHAUS

Lustakat ja naksakat, veel vähem head reisi – niisugust soovi ei kuulnud ma kordagi, kui soojale maale pörutasin. Ei. Soov, mis südamest tuli, oli midagi hoopis tõsisemat. Elulisemat. Soovisõnadesse pandi paanika, hirm ja õudus. See, et jõuaksin edasi ja tagasi tervena. Elusana.

"Turvalist reisi" – milline kaunis soov! Aga kui selline soov kõlas juba teist korda, kikitasin kõrvu. Kas ma kuulsin õigesti? Neljandal korral küsisin endalt: mis mõttes? Kuuendal korral sõnasin ütlejale: tuligi ära. Nali naljaks.

Aga ... järsku muutus see liiga tõsiseks, tekitades pisukese ärevuse. On see vihje või eelaimus? Ärasõnumine? Ja see tunne ja soov kõlksusid minuga lennukitest järgmistesse raudlindudesse. Jõuaks turvaliselt koju, mõtlesin vaid.

Vaadates igas lennujaamas igaks juhuks selja taha. Sülitades kolm korda üle vasaku õla. Sest mine tea ...

ENN KOPPEL, AJALOOLANE JA ÜHISKONNATEADLANE

"Eesti inimesed ja Eesti kaubad oleksid märksa rõõmsamad, kui nad võiksid rongile astuda või saada vagunitesse laaditud kusagil Kesk-Eestis."

Kes saab kasu raudteest?

Esimene raudtee Eestis kandis apelsiniraudtee hüüdnime. See ühendas Tsaari-Venemaa pealinna Peterburi aasta ringi jäävaba Paldiski sadamaga, et tsaari perekonnal ja dukonnal ikka ja alati lõunamaised puuviljad laual oleksid.

Peatselt leidis see raudtee ka olulise majandusliku tähenduse, seda mõõda toimetati Venemaa pealinna tapamajadesse veiseid ja Tallinna tehasest valminud tooteid.

Ka liikus suur osa Eesti noortest inimestest Peterburi, kus loodeti tööd saada voorimeeste, toatüdrukute või ka vabrikutöölisena. Kui pikka aega usinasti tööd sai vihitud, võis noor inimene nii palju raha säästa, et sai kusagil äärelinnas niinimetatud võrts-poe asutada ja end jõuka väikekodanlasena tunda.

Järgnevalt ehitatigi Tsaari-Venemaale majanduslikult otstarbekaid raudteesisid. Tallinna-Haapsalu oma välja arvatud, sest see ehitati selleks, et Venemaa kõrgklass saaks Haapsalus ravimuda nautida.

Järgnevalt ühendati Eesti ja Liivimaa kubermangu linnad ka omavahel ja Lõuna-Venemaa kubermangudega. Ikka majanduslikke huve silmas pidades. Ka ei unustatud ainsassegi raudteepeatuse paika jaamahoonet ehitada. Rongi ootavaid inimesi oli vaja pakase, tuule ja vihma käest päästa. Inimene kui töötegija, kui materiaalse väärtuste looja oli riigile tähtis. Oli riigile tähtis ka Eesti vabariigi algusaegadel, oli tähtis nõukogude võimu aegadel.

Praeguses Eesti riigis tundub, et inimene ei ole tähtis, võibolla see, et me raudteejaamad kinni panime või maha müüsimine, on üheks põhjuseks, miks on Eesti rahvaarv viimase 25 aasta jooksul katastroofiliselt vähenenud. Stalin – olgu ta neetud – meie rahvaarvu nii suurt kahanemist organiseerida ei suutnud.

Kuidas me põhjendame meditsiinilisi uuringuid, mille kohaselt jäävad eestlased viimastel aegadel parandamatult haigeks märksa nooremas eas kui varasematel aegadel? Kas on mõeldud sellele, et noorte inimeste seas on terviserikkem inimesi ja suisa invaliide märksa rohkem kui kirjutud nõukogude ajal? Vahemärkusena peaks küsima, miks ikka veel nimetatakse Tallinna vaksalit küüniliselt Balti jaamaks, kui sellest ei välju ammu enam ronge teistesse Balti riikidesse. Kui nüüd uus superraudtee ehitatakse, nii nagu minišovvinistikud plaanid ette näevad, kas siis raudteejaamahoone on ette nähtud? Miks on? Miks on Kohtla-Järve, Sompa või Tapa elanikud halvemad kui uue superraudtee kasutajad? Sest reisijaid sellel planeeritud-loodaval liinil saab olema märksa vähem kui Tallinna-Tartu-Valga või Tallinna-Narva liinil. Kas on välja arvatud, kui palju Tallinna piirkonna ettevõtted päevas kaupu tonnides toodavad? Eeldades, et Lääne-Euroopas neid pikisilmi oodatakse.

Ja milliste rahadega hakatakse suurt kahjumit tootvat raudteed ülal pidama? Milliseid makse on plaanis lisada? Kui me minišovvinistliku vaatenurga kõrvale jätaksime, siis on kasumit tootev raudtee võimalik küll. See kulgeks liinil Helsingi–Peterburi–Narva–Tapa–Tamsalu–Paide–Türi–Viljandi–Mõisaküla ning edasi Lätis ja Leedus.

Suurema efektiivsuse mõttes peaks raudtee Leedus hargnema: üks liin peaks läbi Poola siirduma Lääne-Euroopasse ja teine Valgevene ja Ukraini kaudu Lõuna-Euroopasse kuni Türgini välja. Sellisel juhul on täiesti võimalik, et seda raudteed hakkavad kasutama ka Rootsi ja Norra firmad, rääkimata Loode-Venemaa firmadest. Ka räägib selle variandi kasuks asjaolu, et üles ei ole vaja tuhnida tuhandeid hektareid maid uue trassi rajamiseks, kuna siinkohal välja pakutud

marsruudil on raudtee juba eksisteerinud.

Sellesinatse Rail Balticu kavandi esitasid omal ajal Euroopa liikluskorraldus Siim Kallas ja Eesti kommunikatsioonide purustusmeister Juhan Parts. Praegu tegelevad nende probleemidega Rail Baltic Estonia OÜ ja Eesti-Läti-Leedu ühisfirma RB Rail AS. Kas nimetatud firma – ja kui, siis kelle korraldusel – ikka lähtub sellest, et raudtee peab Tallinnast, see tähendab Eestimaa ühest nurgast, läbi supeluslinna Pärnu jõudma Berliini? Viimane on Euroopa turismisihtkohade hulgas esimese saja lõpus. Võibolla oodatakse Berliinis pikisilmi meie IT-tooteid? Aga neid saab teatavasti ka läbi õhuruumi kohale toimetada. Ja meie nomenklatuurrandurid, see tähendab Brüsselisse sõitvad ametnikud, võivad küll ühel-kahel korral aastas raudteed kasutada, ent enamasti eelistavad nad otselende.

Eesti inimesed ja Eesti kaubad oleksid märksa rõõmsamad, kui nad võiksid rongile astuda või saada vagunitesse laaditud kusagil Kesk-Eestis (Tapal, Tamsalus, Paides, Türil, Viljandis ...). Keskmisel Eesti inimesel oleks odavam Euroopa mistahes sihtpunkti jõuda, sama kehtib Eesti mistahes punktist lähtuvate kaupade kohta. Soovitan vastavad uuringud tellida Tartu või Tallinna ülikooli teadlastelt. Pikemas perspektiivis ei toida ka see raudtee Eestit ära. Aga

Venemaale on see projekt kasumlikum kui Balti riikidele kokku, sellest tuleb aru saada.

raudtee enda toiduse peame sisse tooma Põhjamaadest ja Loode-Venemaalt. Tuletame meelde, et juba on olemas Helsingi–Peterburi kiirraudtee ja kaheerööpmeline raudtee (elektriraudtee) Peterburist Ivangorodini. Viimane eksisteerib juba sajandi algusest. Võime mainida sedagi, et praegu Põhja-Jäämere kaubanduse arendamise käsile võtnud hiinlased on koostöös Põhjamaadega valmis ehitama igikeltsale püstitatavat raudteed.

Räägime nüüd Peterburist. Kolmel viimasel aastal on Peterburi olnud kõige atraktiivsem turismilinn Euroopas, edestanud Veneetsiat, Roomat, Pariisi, Viini. Nõnda siis elavneks reisijate vedu. Loomulikult ei pea raudteeühenduse lõpppunkt olema Berliin. Järgmine aspekt. Rail Balticu senised promojad on meile pidevalt valetanud (allakirjutanu arvates võiks reformierakond väärida reklaamierakonna tiitlit), et Soome vabariik on nimetatud raudteest eluliselt huvitatud. Kas tõesti? Kaup peale laadida, maha laadida, uuesti peale laadida, jälle maha laadida, veel kord peale laadida ... Aga. Kaup Helsingis peale laadida ja Bukarestis või İstanbulis maha laadida, see juba on midagi.

Nüüd on võimalik, et ka Soome investeerib mõningal määral kavandavasse raudteesse. Investeerib ta aga kindlasti, kui ka Venemaa investeerib. Venemaale on see projekt kasumlikum kui Balti riikidele kokku, sellest tuleb aru saada. Samuti sellest, et Mart Laari sisse viidud ja reformierakonna poolt enneolematule tasemele tõstetud Venemaa kirumise poliitprojektid on meile majanduslikult hukutavad olnud. Kahju, et me oma hõimlase soomlase tarkust ei taha tunnustada. Pessimistidele seletame asja nõndamoodi: Rail Baltic kulgeb marsruudil Tapa–İstanbul, Helsingi–Peterburi–Tapa liin pole Rail Balticu osa ja selle rajavad sõbralikult Soome, Venemaa ja Eesti riik ning ettevõtted.

VASTUKAJA

Samal teemal: Eva Samolberg-Palmi "Tosin aastat lavkaorjust lõppeb" (16. novembri Virumaa Teatajas)

Käsmus pole lavkaorjust olnud

Lugenud 16. novembri Virumaa Teataja artiklit pealkirjaga "Tosin aastat lavkaorjust lõppeb", oleme meie, Käsmu elanikud, kes külastame kolmapäeviti autokauplust, täiesti hämmingus. Lavkaorjust ei ole Käsmu külas kunagi olnud, sest meie, külainimesed, palusime ise kauplusautol oma müügitringi pikendada.

Soovime, et palutaks vastutulelikult ja abivalmis autokaupluse müüjalt vahandust. Kardame, et sellise solvamise peale see hea ettevõtjast inimene ei tulegi enam meie juurde. Artiklis toodud väide, et autokauplus on meil käinud juba tosin aastat, on ka liialdus, sest tegelikult on see toimunud ainult kuus-seitse aastat.

Artiklit edasi lugedes torkab silma ka järgmine faktiline vale, milleks on Marianne Loorentsi foto allkiri "Vana poeuberik", mis on tegelikult olnud hoopis Käsmu piirivalvekordoni ohvitseride neljakorteriline elumaja. Seal pole kunagi poodi olnudki!

Järgmises lõigus kirjutatakse, et "teisele korrusele tuleb dormitoorium". Selle sõna tähenduse selgitamiseks oli vaja natuke vaeva näha ja selgus, et see tähendab kloostri ja ordulinnuse magamissaali. Kas külainimestele võiks selgitusi ka keeleliselt lihtsamalt edasi anda? Käsmu meremuuseumi juhatajalt pole isegi küsitud, kas ta seda dormitooriumi üldse vajab.

Kui kauplust külarahvale välja reklaamiti, siis öeldi, et külainimesed saavad seal tööd. Artiklist aga selgub, et poe juhatajaks on määratud inimene, kes tuleb väljastpoolt ja on Käsmus käinud ainult suviti. Soovitaksime tal ühendust võtta viimase poepidajaga, kes oskab täpselt öelda, kui palju või vähe külastatakse kauplust suvel ja siis hiljem, vaikselt talvehooajal.

Meie, kauplusauto kolmapäevased kliendid, soovime, et selle artikli toimetaja tuleks ise tulevikus ka Käsmu kohapeale asja uurima ja võtaks külaelanikegagi ühendust, enne kui asub ühe ebausaldusväärse allika põhjal oma kirjatükki avaldama.

Autokauplust külastavad Käsmu elanikud

Valimisliitude kulud: nullist nelja ja poole tuhande euron

Täpselt nädala eest kukkus tähtaeg, milleks valimisliidud ja üksikkandidaadid pidid esitama oma valimiskulude aruande. Lääne-Virumaal sai sellega tähtjaks hakkama enamik valimisliite.

ANDRES PULVER

andres.pulver@virumaateataja.ee

Aruande esitanutest oli kõige kallim valimiskampaania Viru-Nigula valla valimisliidul Meie Kodu, mis kulutas selleks 4454 eurot. Lõviosa rahast läks reklaamtrükkidele. Suurimad panustajad olid Einar Vallbaum 3072 ja Gaido Kentem 597 euroga.

Haljala valla valimisliit Plaan A panustas kampaaniasse 2781 eurot, kusjuures pea pool summast on märgitud kui "muud valimiskampaania kulu". 2418 eurot maksis valimisliidu kassasse Vello Väinsalu.

Tapa valla valimisliidu Valgejõgi kulud olid 1766 eurot, kogu summa eest telliti reklaamtrükkideid ning raha saadi kokku 34 inimese annetustest.

Viru-Nigula valla valimisliidu Ranna-Viru kampaania läks maksma 1658 eurot, lõviosa summast kulus reklaamtrükkidele ja publikatsioonidele. Annetusi tegi valimisliidule 25 inimest, suurima summa ehk 150 eurot panustas Tarmo Veldi.

Kadrina valimisliit Terve Vald maksis kampaania eest 1441 eurot, mis jagunes enam-vähem pooleks ajakirjandusreklaami ja avalike ürituste kulude vahel. Jüri Suurkivi panustas kampaaniasse 400 ja Marko Teiva 256 eurot.

Valimisliit Koduvald kulutas kampaaniasse 929 eurot, sellest 744 eurot reklaamtrükkidele ja ülejäänud ajakirjandusreklaamile.

Valimisliidu suurimad toetajad olid Jaanus Reisner 402 ja Erich Petrovits 200 euroga.

Rakvere valla valimisliidu Üheskoos kulud olid 700 eurot,

Suurim panus tõi Einar Vallbaumile vallavanema koha, samuti kõvasti kulutanud Vello Väinsalust sai volikogu esimees. Toomas Rajamäe kulutused ei toonud talle aga isegi kohta volikogus.

kogu summa tuli Toomas Rajamäe taskust.

Vinni valla valimisliit Ühtne Vald kulutas kampaaniasse 545 eurot, mis koguti kokku väiksematest annetustest.

Väike-Maarja valla valimisliit Meie Pandivere kulutas 273 eurot, enamiku sellest moodustas tasu reklaami eest vallalehes. Raha kogunes väiksemate summade kaupa.

Minu isiklikud kulud olid null senti.

ALLAN JAAKUS
valimisliit Rakvere Heaks

Haljala valla valimisliit Vaba Vallakodanik kulutas reklaamtrükkidele 231 eurot.

Väike-Maarja valla valimisliit Koduvald sai hakkama vaid 50 euroga, mis kulutati valimisreklaamile vallalehes, annetuse tegi Jüri Elmend.

Haljala valla valimisliidul Maheda aga valimiskulusid polnudki.

Aruanne jäi tähtjaks esitamata valimisliitude Rakvere Heaks, Terve Vald (Väike-Maarja vald), Puhas Kadrina ja Koostöö (Tapa vald), samuti enamikul üksikkandidaatidest.

Valimisliidu Rakvere Heaks üks juhtfiguur Allan Jaakus ütles, et aruandega peaks tegelema Andres Jaadla, kes on aga Brüsselis ja kelle telefon oli eile välja lülitatud.

"Minu isiklikud kulud olid

null senti," lausus Jaakus, kes tegi valimiste eel kõneainet andnud suure valimisplakati oma kätega ümber enda vanast valimisreklaamist.

Erakondade rahastamise järelvalve komisjoni esimees Ardo Ojasalu ütles, et komisjoni eesmärk on kõigilt aruanded kätte saada, mingeid sanktsioone kasutusele võtta esialgu kavas ei ole.

Ojasalu selgitas, et 16. novembriks pidid aruande esitama vaid valimisliidud ja üksikkandidaadid. "Erakondade nimikirjades kandideerinud inimesed esitavad oma kuluaruande erakonnale," lausus Ojasalu. Erakonnad esitavad oma kulude-tulude aruande komisjonile korra kvartalis ning neljanda kvartali kohta esitatakse aruanne jaanuaris.

Sushi Tiger avab õdusa sohvabaari

Homme õhtul avab suširestoran Sushi Tiger Eesti Posti endistes ruumides laien-duse, mis kannab nime Sushi Lounge ja hakkab avatud olema neljapäevast laupäevani ning hiliste tundideni.

Restorani Sushi Tiger omanik Aire Kronberg ütles, et õiseid joodikuid nad püüdma ei hakka, küll aga on nende lounge'i oodatud viisakas ja kultuurne seltskond, kes soovib nautida huvitavaid kokteile ja teistsugust, kergele suupistete-ga menüüd.

Nüüdsest on toitlustuskoht kolmeosaline: esimesel korrusel on suširestoran, teine korrus on peamiselt koolituste korraldamise päralt ja Eesti Posti endistes ruumides asub lounge.

Sohvabaari avamise ka-suks otsustati Kronbergi sõnul seepärast, et tihti-peale näevad nad õhtul kell 22 suširestorani sulgedes, et inimesed tahaksid natuke kauemaks jääda.

"Rakveres pole viisakat lounge'i-taolist kohta, kus oleks mõnus mõned kokteileid juua, kas enne baari minekut või koju suundumist. Inimesed ütlevad, et nad tahaksid veel tunnike-se või paar istuda," selgitas Kronberg.

Lounge'i on ehitatud väike lava, kuhu on plaanis tuua huvitavaid esinejaid, DJ-sid ja stand-up-koomikuid.

Avaõhtul astuvad publiku ette laulja Merlyn Uusküla ja DJ Marek Tali-verre. (VT)

Tapa vallas käib aktiivne korteriäri

Kinnisvarabüroos Uus Maa koostatakse iga kuu korteritehingute edetabelit omavalitsuste kaupa. Tabelis ei arvestata nelja suuremat linna: Tallinna, Tartut, Narvat ja Pärnut. Kui Rakvere linn on traditsiooniliselt edetabeli esikümnes (oktoobris viien-dal kohal), siis pärast omavalitsuste ühinemist on esimest korda esikümnesse pääsenud ka Tapa vald (10. koht).

Kui Rakveres tehti oktoobris korteritega 27 tehingut, siis Tapa vallas 21 tehingut. Samas on korteri ruut-meetri mediaanhind Rakveres 700 euro kanti, Tapa vallas aga alla saja euro. (VT)

Kakumäelt Viru-Jaagupisse tuleb kergliiklustee

Vinni vallavanem Rauno Võrno ütles, et nelja kilomeetri pikkuse tee ehitustööd lähevad maksma 680 000 eurot, millest 199 000 eurot tasub Vinni vald, ülejäänud EAS. (VT)

Kaheksas CADrina kompab 100 noore võimekuse piiri

Kadrina tunnustegu, kaheksandat korda toimuv Eesti ainus IT- ja nutifestival CADrina 2017 saab alguse juba homme.

Üritus toimub kohalikus spordihoones, rahvamajas, keskkoolis ning huvi- ja noortekeskuses.

CADrina vaimne isa Juhhan Viise ütles, et festival on Kadrinale test CAD-joonestamise ja nutikuse kohta "CADrina on loodud ja toimib selleks, et osalejad ürituse tegevuste kaudu puudutaksid oma võimekuse ülemisi piire ja kaoks hirm nii-öelda suurte asjade ees. Tugevneb enesusk ning võime vabalt maailmas kaasa rääkida," ütles Viise.

Kõik huvilised on oodatud CAD Cup korvpallivõistlusele, robotikakonkursile CADrobotics, IT-i- ja nutimesile. Festivali lõpetab uhke arvutijoonestamise finaaloistlus, milles lööb kaasa 100 koolinoort. (VT)

4191

noort osales tänavu noortemalevates.

PÄEVAPILT

Rakvere Keskväljakule tuleb kuuseinstallatsioon, kuid traditsioonilise kuusepuu austajatele püstitatakse jõululil Aqva spaa kõrval Kiri-park. Seal on aga tiigid. Selleks et kuuse ilu imetlejad ja muidu pidutsejad pühade ajal libedalt kaldalt vette ei kukuks, paigaldasid töömehed tiigi äärde piirde. (VT)

Reedel 24.11.2017

9.00-17.00 KOGU KAUP vähemalt -20%

17.00-21.00 KOGU KAUP vähemalt -30%

● lastele näomaalingud ● toimub ostuöö loos

K

Kes mäletab Liisi Võhmutilt, ei tunneks teda nüüd enam ära. Vaka all hoitud ideedega tüdrukust on saanud oma oskusi rakendav elukogemustega naine. Liis on neljal suvel osalenud Ameerikas suvetööprogrammis, mis kujutab endast raamatute müüki.

AARNE MÄE

arne.mae@
virumaateataja.ee

Paljud on kuulnud neist tudengitest, kes suvel Ameerika mandrile reisivad ja seal ükselt ukselt liikudes kohalikele haridusraamatuid ja veebiteenust müüvad. Liis ei pea raamatute müümist põhieesmärgiks, pigem on see talle vahend, mille abil saab tudeng omandada oskusi ja kasvatada iseloomu selleks, et saavutada isiklikud eesmärgid.

“Programmi tutvustas mulle tänu endiste klassikaaslaste soovitudele Tamsalu gümnaasiumi aegne kooliõde Katre Tamm, kellega koos olen palju treeninud ja tööd teinud,” rääkis Liis. “Ülikooli astudes oli mul plaan tulevikus ettevõtlusega tegeleda. Ettevõtlik olin juba noorena, kuid varem puudusid spetsiifilised oskused, kontaktid ja raha, et oma unistusi täide viia.”

Liis teab, et kui soovid spordis, müügis, juhtimises või mõnel muul alal saada väga heaks, pead sellega pidevalt tegelema. Inseneriala õppiva tudengi-na ei ole tal olnud kooli kõrvalt piisavalt aega, et täiskohaga tööd teha, ja seega sobis suvetööprogramm hästi.

Liis on praeguseks raamatuid müünud neljal suvel ja saanud iga suvega nii oskusi kui ka kogemusi aina juurde. Lisaks müügile on tublimatel tudengitel võimalik pärast esimest suve hakata ehitama oma meeskonda ja nii koguda juhtimisoskusi.

Liis: “2017. aasta suvel olin ma esimest korda ka üheksaliikmelise organisatsiooni juhendaja, selle neli liiget olid pärit Poolast. Meie omavaheline koostöö sujus hästi ja lisaks USA kultuurile ja inglise keelele saime õppida ka pisut poola keelt.”

Tudeng peab juhendamist sellepärast arendavaks, et see sunnib kohane ma meeskonnakaaslaste – mitmesuguste inimitüüpidega. Ta leiab, et analüütilisele inimesele ei piisa puhtalt ettevõtmise entusiastlikust tutvustamisest, tema tahab tõestusi ja loogilisi seletusi. Samuti ei innusta ega motiveeri ekstravertset ja otsekohest inimest pikade selgitavate juhendite esitamine. Tuleb leida vahepealne variant.

Päris suur hulk tudengeid tegeleb ülikooli kõrvalt igasugustes organisatsioonides juhtimis- ja planeerimiskuste omandamisega. Liisi hinnangul on peamine põhjus, miks seda üha enam tehakse, see, et tööpõllul hinnatakse inimesi, kes oskavad töötada rühmas, kellel on juhtimiskogemust ning kes mõistavad lahendada probleeme. Tihti ei ole kooliõpingute ajal lisaks ülikoolis õpitavale teooriale aega käia praktilisel või tööl.

“Me tegeleme suvel ja suvede vahel iga päev tudengite koolitamise ja juhendamise. Seega tuleb kogemus ja mõistmine isegi siis, kui seda ei oota. Samas on päris mugav nii-öelda ohverdada suvi kõvasti töötamisele ja siis üheksa kuud täiskohaga tudeng olla,” räägib Liis Järvamägi.

Raamatutüdruk Liis Järvamägi eelmisel suvel oma grupiga Ameerika Ühendriikides.

Raamatumüümine USA-s muutis totaalselt ühe külatüdruku maailma

Lääne-Virumaa väikesest Võhmula külast pärit tagasihoidlik neiu Liis Järvamägi sai ambitsioonikaks ja enesekindlaks tudengiks, kes läks laia ilma ja jagab nüüd kogemusi teistele. Mis temaga vahepeal juhtus?

Tänu USA-s arendatud enesekindlusele ja esinemiskompetentsusele osales Liis eelmisel sügisel Tartu ülikooli Starter-programmis oma gümnaasiumiaegse äriideega. Mentorite abiga arendati oma toodet, kolmesektorilist pinalit, võideldi end noorte äriideede konkursi Kaleidoskoop finaali ja võideti üks kahest peaauphinnast, milleks oli tasuta reis Soome, Oulusse, äriideede festivalile.

Liis: “See ei olnud lõbureis. Meil oli võimalus oma ideed poolfinaalis esitleda, seistes samal ajal pihani jääkülmas vees. Muidugi treenisin enne ennast kuu aega iga päev Anne kanalises talisupeldes ning esinesin põhjanaabrite juures julgelt.”

Lisaks kandideeris ta koos kaaslastega möödunud aastal konkursil Ajujaht, kus jõuti oma ideega 100 parima hulka. Sellega lunastati võimalus esitleda ideed suurele žüriile ja osaleda saatesarja salvestusel.

“Mul ei oleks ilma säärase kogemustepagasita olnud ial julgust ning oskusi minna rinda pista kogenud ettevõtjate ja spetsialistidega,” ütleb Liis Järvamägi tagantjärele veendunult.

Tagasihoidlikul Lääne-Virumaa külaneiul tuli USA-sse jõudes suviti suhelda umbes 3000 inimesega, kellega pidi mõne minutiga leidma ühise keele.

“Olen raamatuid müües kogenud palju äraütlemisi, läbikukkumisi ning oskan seetõttu igat ettevõtmist võimalusena näha. Loomulikult tuleb suvel ette päevi, kus lähen välja ega müü ühtegi raamatut. Eriti raske on seda aksepteerida, kui olen tööd teinud sama palju kui edukatel päevadel. See ongi õppimise ja arenemise juures kõige olu-

lisem: kuidas hoida õiget suhtumist ebaõnnestumistesse,” lausub Liis, kes ei karda enam ebaõnnestuda.

Seda suveprogrammi nimetab noor naine suureks saamise programmi, kus igal tudengil on oma isiklik äritegevus. Igaüks otsib kliente, suhtleb nendega, tuvastab pere vajadused ja soovib sobivat toodet. Ka raha kogutakse ise ja sellega ümberkäimist õpitakse seal hästi.

See kogemus andis neiuale julguse luua oma ettevõtte ning alustada investeerimisega.

Liis: “Paljud meist unistavad oma ettevõttest või edukas olemisest, kuid enamik inimesi ei tee neid asju, mis eduni viivad. Miks? Põhilisteks takistusteks on hirm läbikukkumise ees, ebapiisavad teadmised, vahendid ning toetus. Programmi pääsenutel on võimalik saada suurem turvatunne, sest neil on tudengist isiklik mentor ning müügitaktikad on pikka aega edukalt kasutusel olnud.”

Kõnealune programm Southwestern Advantage on tegutsenud üle 160 aasta ning selle ajaga on kujunenud usaldusväärsed müügi- ja juhtimisstrateegiad.

“Kuigi see töö on raske, olen veendunud, et igaüks on võimeline seda tegema, kui ta vaid ära otsustab, et see on talle kasulik, ning oma juhendajat ja süsteemi usaldab,” räägib oma elu muutnud tudeng. Ta on tänulik mentoritele, kes ei ole talle ülemused, vaid inimesed, kellelt saab küsida nõu ka muudes eluvaldkondades. Need on “sõbrad tööl”.

Kuigi töö tundub kõrvaltvaatajale keeruline ja isegi üksluine, võib iga raamatuid müünud tudeng kinnitada, et ka nalja saab palju.

LIIS JÄRVAMÄGI

- õpib Tallinna tehnika-ülikoolis 1. kursusel tehnika-õpetajaks
- on lõpetanud 2017. aastal Eesti maaülikooli biotehnoloogiliste süsteemide eriala
- töötab OÜ-s Miljon Miksi, koolitab tudengeid suviseks müügitöös

matuid müünud tudeng kinnitada, et ka nalja saab palju.

Liis: “Kõige lähedam on rääkida õpetajatega, uurida nende kogemuse kohta. Inimestele meeldib osta raamatuid noortelt, kes võtavad elu lihtsalt ning kellega on mugav suhelda. Selleks tasub naerda nii oma õnnestumiste kui ka ebaõnnestumiste üle. Ikka juhtub, et mõni koer tuleb ja lakub sind, vahel tuleb perega kohtumise ajal nende laps ja kallistab sind. Tihti saad viimasajus märjaks ja inimesed peavad sind hulruks, et sellise ilmaga töötad. Vahel ei saa inimesed aru, miks sa üldse Ameerikas oled või kuidas sa sattusid just sellesse väikesesse linna kõigi teiste atraktiivsemate USA suurlinnade asemel.”

Liis lisab, et sageli ei hinda inimesed müügiinimeste suurt pingutust, samas on enamik inimesi, kes temalt raamatuid soetanud, olnud väga tänulikud, et ta just nende pere juurest otsustas läbi astuda.

Liis teab, et see on üks raskemaid, kuid samas ka kasulikemaid tudengite suvetöid üldse. Kui see lihtne oleks, teeksid seda kõik. “Asjad, mis on meie mugavustsoonis ja lihtsad, enamasti ei arenda. Mina leidsin enne programmi liitumist, et minul on ebamugavam olla edasi tagasihoidlik, kui pingutada ja elus edasi minna.”

Ta lisab siia mõtteviisi: *The person you some day will be, you are now becoming*. See tähendab, et kõik otsused ja tegevused (ka mõtted) kujundavad sinu tulevikku isiksust. Ka väikesed igapäevaharjumused. Nii on tema oma edu siimaani saavutanud ja teeb seda ka tulevikus.

On päris mugav ohverdada suvi kõvasti töötamisele ja siis üheksa kuud täiskohaga tudeng olla.

LIIS JÄRVAMÄGI
tudeng

PEKINGI JA BONNI KLIIMAKONVERENTSIL RÄÄGITI KUUENDAST VÄLJASUREMISLAINEST

JUHAN AARE

toimetus@virumaateataja.ee

Novembri alguses tegi maailmakuulus Briti matemaatik ja kosmoloog Stephen Hawking järjekordse pöördumise maailma avalikkusele – maakera kuumeneb üle.

Teadlase videosõnum edastati Hiinas, Pekingis, väga esinduslikul rahvusvahelisel konverentsil Tencent Web Summit. Seejuures tasub teada, et Hiina tehnikahiid Tencent on üks maailma suuremaid internetifirmasid, arvutimängude tootjaid ja sotsiaalvõrgustike arendajaid.

Hawkingi videopöördumist jälgis tohutu saalitais rahvast hinge kinni pidades.

Ja nii nagu tavaliselt, oli teadlasel öelda midagi väga olulist. Stephen Hawking hoiatas, et kui inimkond jätkab praegusel kursil, siis 500–600 aasta pärast on maakera saanud ülekuumenenud planeet. Kosmosest vaadatuna näeks meie koduplaneet välja nagu tulekera. Kosmoloogi hinnangul saavad maakeral saatuslikuks ülerahvastus ja kliimamuutused, saastatus ja elukeskkonna häving.

Mis maakeral tegelikult toimub?

Mis annab alust arvata, et kõigest viie sajandi möödudes muutub meie armas koduplaneet eluvaenulikuks tulekeraks? Ja kes on tulestüütaja? Paraku ei keegi muu kui inimene ise.

Üheks põhjuseks on maakera elustiku käimasolev kuues väljasuremislane. Praegu kaob aastas vähemalt 27 000 liiki.

Zooloog Aleksei Turovski: “Praegu käib, ja selles ei ole mitte mingisugust kahtlust, meie planeedi elu ajaloos kuues suur, ja ilmselt kõige kiirem, liikide väljasuremine. Kõige peamiseks põhjuseks on inimkonna tegevus. Me suretame loomad välja ja teeme seda väga intensiivselt! Näiteks suured kiskjad on esimesed, kes saavad kannatada, kui metsad maha võetakse. Rajame uusi põlde, maanteid, linnu. Meid on juba üle seitsme miljardi. Kõik tahavad elada nii nagu Rootsis, mis on inimlikult täiesti arusaadav. Aga see kõik maksab, ja maksab eelkõige loodusele.”

Vaatame nüüd, mis toimub maailma meredes ja ookeanides. Näiteks Vaiksel ookeanil on tekkinud plastpudelitest ja kilekottidest tohutu suured ujusaared. Nende pindala suureneb ja nende arv kasvab. Merede ja ookeanide elustik hävib kiiresti ja pöördumatult. Muide, ka meie saame osa sellest reostusest. Süües kalu, krevetite ja muid hõrgutavaid mereande, neelame alla ka mikroskoopilisi koguseid meredes ja ookeanides hulpivast plastist.

Olukord pole parem atmosfääris. Äsja sai teatavaks, et süsinikdioksiidi sisaldus on meie planeedi imeõhukeses atmosfääris tõusnud viimase 800 000 aasta kõrgeimale tasemele. Mitte 8000, vaid 800 000 aasta kõrgeimale tasemele. Elustiku hävitamine maismaal, meredes ja ookeanides, muutused maakera atmosfääris ja planeedi rahvastiku plahvatuslik suurenemine ongi peamised asjaolud, mis muudavad maakera Hawkingi sõnul põlevaks tulekeraks. Muidugi juhul, kui me kiiremas korras midagi ette ei võta.

Aeg on otsas

Inimkonna helgemad pead rõhutavad – ajalimiit on läbi. Seejuures väärib tähelepanu veel üks asjaolu. Kui taandada maakera tekkimine ja siinse elustiku areng ühele aastale, siis jõuaksime järeldusele, et inimkond on meie koduplaneedil toimetanud pisut rohkem kui poolteist tundi. Ja selle tühise poolteise tunniga oleme tekitanud olukorra, kus juba lähematel sajanditel võib elu muutuda võimatuks. Seejuures ei maksa end eriti lohutada teadmisega, et see kõik toimub millalgi tulevikus. Enne leegitseva finaali saabumist tuleb inimkonnal ja suuremal osal elusloodusest üle elada väga karmid ajad. Neid aegu iseloomustavad meeletu purustusjõuga tormaadod ja üleujutused, sadade miljonite inimeste põgenemine oma kodukohast sõdade ja kliimamuutuste, viljakandva mulla hävimise ja kiiresti süveneva veepuuduse tõttu.

See kõik juhtub juba praegu, meie silme all. Lähitulevikus võivad vaid mastaabid oluliselt

muutuda. Seda selgelt tunnetades avaldas 15 000 teadlast üle maailma tänavu 14. novembril kirja “Hoiatus inimkonnale”.

Hiljuti Bonnis kliimakonverentsil käinud Rakvere linnavolikogu liige, Euroopa Regioonide Komitee raportöör Andres Jaadla: “See on maailma teadlaskonna appikarje. See on äratus, mis peaks ka riikide tasandil poliitikakujundajad väga tõsiselt mõtlema panema. Teadlaste kirjas on erakordselt tõsised faktid välja toodud.”

Missugused on 15 000 teadlase kirjas välja toodud põhifaktid? Viimase 25 aasta jooksul tehtud uuringud näitavad järgmist: kättesaadava joogivee kogus inimese kohta on vähenenud 26%; ookeanide surnud alade kogupindala on kasvanud koguni 75% võrra; kadunud on 121 miljonit hektarit metsamaad; järjepidevalt on tõusnud nii süsinikdioksiidi heited kui ka keskmine globaalne temperatuur; inimeste arv on suurenenud 35%; maailma loomade, roomajate, kahepaiksete, lindude ja kalade arvukus on vähenenud 29%.

Ilmselt just nende karmide arvudega väljendatud tegelikkusele mõeldes ütles Bonni ülemaailmsel kliimakonverentsil Saksamaa keskkonnaminister Barbara Hendricks: “Ajalimiit on läbi. Me peame tegutsema kohe, praegu, viivitamatult.”

Ülemaailmne kliimakonverents Bonnis

Novembris töötas Bonnis mitu nädalat ülemaailmne kliimakonverents, kus kolmel päeval pöörati erilist tähelepanu linnade ja regioonide võimalustele kõige kiireloomulisemate keskkonnaprobleemide lahendamisel. Kliimakonverentsil osales ka Rakvere linnavolikogu liige, Euroopa Regioonide Komitee raportöör Euroopa kosmosestrateegia kohta Andres Jaadla. Tema esinemine käsitles muu hulgas satelliitide kasutamist maakera kõige erinevamate piirkondade märgalade uurimisel. Märgalad on sageli väga raskesti ligipääsetavad, nende tõhus uurimine ilma kosmosetehnikata on praktiliselt võimatu.

Andres Jaadla: “Kosmosest tehtud seire kaudu teame, et Eesti märgalad on üldiselt heas seisus. Maakera paljude teiste piirkondade märgalad on viimastel aastatel aga märgatavalt kokku kuivanud. Seda on põhjustanud kliimamuutused, elustiku väljasuremine ja mitmesugused muud tegurid. Mida teha olukorra parandamiseks? Raske öelda, kuid nüüd on vähemalt teada, missuguseks on olukord kujunenud.”

Loodetavasti võimaldavad Bonni kliimakonverentsil vastu võetud otsused jõuda võimalikult kiiresti sõnadest tegudeni. Arvatavasti oleksid hädavajalikud muutused kiiresti tulemas juhul, kui maailmas oleks rohkem selliseid tegijaid nagu California osariigi endine kuberner Arnold Schwarzenegger. Igal juhul on praegustel noortel suurepärane võimalus võtta endale eeskujuks mees, kelle sõnavõtted Bonni kliimakonverentsil suurt tähelepanu pälvisid.

Andres Jaadla: “Mina jälgisin kolme tema esinemist, millest üks oli maailma tervishoiuorganisatsiooni WHO suunitlusega ja teised siis kohali-

ke omavalitsuste fookusega. Temal oli tegelikult mitu sõnumit. Üks oli see, et me peame kliimasõnumi muutma inimestele arusaadavaks. Ta ütles, et kui oli California osariigi kuberner, pidas ta ägedat võitlust keskkonnaseaduse rakendamise nimel, võideldes nafta- ja kütusemagnaatide meelestu vastu. Ta pani sellesse kampaaniasse palju ka oma isiklikku raha, et seadus osariigis vastu võetaks. Schwarzenegger langes väga tugeva surve alla. Mingil hetkel näitasid reitingud, et tema tiim on kaotamas. Aga siis saadi enda käsutuse üks väga lihtne videoklipp, milles näidatakse Los Angelese sadamat, kus on meeletu õhureostus. Ja see sõnum – õhureostus tapab! – mõjus. Schwarzenegger rõhutas ühes oma ettekandes, et iga päev sureb maailmas 29 000 inimest saastatud õhu hingamise tagajärjel. Aastas teeb see üheksa miljonit inimest. Ta soovitas teha nii, et iga kord, kui me tangime fossiilset kütust, näeme näiteks diislikütuse püstoli peal pilti, mis ütleb – õhureostus tapab. Õhureostus on levimas üle planeedi, ja kui see peaks juhtuma, on meil võimatu inimkonnana eksisteerida. Ta esines väga emotsionaalselt ja hästi ning meediatähelepanu tema ümber oli tohutu. Inimeste meri, kes soovisid temaga suhelda ja vestelda, oli lausa uskumatu.”

Ühes oma esinemises kritiseeris kõva spordimees, filminäitleja ja endine omavalitsusjuht president Trumpi selle eest, et too USA riigipeana Pariisi kliimaleppes taganes. Seejuures lisas ta kähku, et tegelikult ei loe see suurt midagi, kuna tegelikud asjadel otsustajad on osariikide valitsustes. “Ja kui keegi hakkab teile selgeks tegema,” jätkas Schwarzenegger, “et võibolla tuleks ühe või teise keskkonnakaitse projekti elluviimisega veel oodata, siis öelge talle F-U. Teie, omavalitsusjuhid, vastutate inimeste elu ja tervise eest ja see loeb!” Saal reageeris 70-aastase, tänaseni jõusaa- lis higistava mehe jutule heakskiitva naeru ja tulise aplausiga.

Californias nagu Virumaal

Schwarzeneggeri tegevus California osariigi kubernerina meenutab mulle esimest fosforiidisõda, mis toimus Eestis aastatel 1987 ja 1988 seoses Virumaa fosforiidiga. Muide, praeguseks on olnud veel kaks fosforiidisõda. Esimene neist aastatel 2011–2014 ja teine aastal 2015. Õnneks lõppesid ka need ajakirjanike, looduskaitsete ja omavalitsusjuhtide võiduga.

Suure fosforiiditööstuse rajamine Pandivere kõrgustikule on endiselt täiesti lubamatu vähemalt kahel põhjusel. Esiteks – hävitaksime Mandri-Eesti kõige tähtsamad puhta joogivee varud. Teiseks – maaalune kaevandus Pandivere kõrgustikul, Rakvere maardlas, tähendaks Eestis elustiku hävimise kiirenemist. Õnneks mõistis juba 30

aas- t a t tagasi kaevandamise lubamatust ka meie nüüdne president. 28. veebruaril 1987 saatis abiturient Kersti Kaljulaid mulle kirja, milles ta rõhutab: “Kaevandus on tulevikule mõeldes mõtetu; palju on inimkond looduselt võttes teinud vigu – milleks veel üks?”

See oli üks ETV saatesarjale “Panda” tulnud sadadest kirjadest, mis esimese fosforiidisõja kulgu jõuliselt võiduka lõpu poole lükkasid. Tegelikult ei ole enam uljaspeadel võimalik Rakvere fosforiidimaardla kallale tormata. Praeguseks on loodud internetipõhine rahvusvaheline võrgustik, mis paneb ülemaailmse hädapasuna üürgama kohe, kui Pandivere kõrgustikul midagi ohtlikku sündima hakkab. Võrgustiku on loonud inimesed, kes on mõistnud – unikaalse loodusnähtuse ja Eesti kõige kvaliteetsema joogivee allikana ei kuulu Pandivere kõrgustik üksnes Eestile, vaid kogu inimkonnale.

Ülemaailmsel Bonni kliimakonverentsil rõhutati korduvalt – maakera elustiku päästmine sõltub eeskätt linnadest ja regioonidest. Kohalikud elanikud ja omavalitsusjuhid teavad kõige paremini, mida tuleks kaitsta, mida kiiremas korras ette võtta.

Juhan Aare on Tallinna TV produtsent

Õhupuhtuse eestkõneleja Arnold Schwarzenegger kohtus Bonnis ka Andres Jaadlaga ja ütles: “Hello!”

MILLINE ON SINU PANUS?

Mida saaks iga inimene teha, et hoida ära maakera muutumine tulekeraks?

- Kasutage võimalikult sageli ühiskondliku transporti.
- Loobuge kilekottidest ja plastpudelitest.
- Püüdke kasutada igat teie käsutuses olevat võimalust elada loodusega mõnusas kooskõlas.
- Ärge laske teostuda mastaapsetel ja loodusvaenulikel projektidel, nagu on näiteks fosforiidi kaevandamine Pandivere kõrgustikul.

Kuhu minna, mida teha ...

ROBI PUBI **ROBI PUBIS ROELAS**

**Hea ja privaatne koht
JÕULUPIDUDEKS!**

Avatud R-P. Laudade broneerimine tel 518 4446. robipubi@gmail.com

Kurva Kodu
võimalus tellida
**PEOLAUAD
JÕULUDEKS**
meilt! (kuni 40 inimest)

Tel 324 3559, 506 7195
Tallinna tn 60, Rakvere

wifi ee

ROHUAIA KOHVİK
AVATUD E-R 7.30-20, L 9-20, P 10-20

KAUNISTATUD
**PIPARKOOGID
JÕULUKOOGID
JÕULUPRAED**

Värsked koogid, tordid, pitsad, supid, praed.
Kojuvedu tasuta!
TERE TULEMAST!
Rohuaia 13, Rakvere,
tel 322 5333, www.rohuaiakohvik.ee.

Rakvere sushirestoran
SUSHI TIGER
Sushi, idamaised road, jaapani joogid ja päevapakkumised

UUS MENÜÜ
Osta sushi koju kaasa!

Tallinna 12 • Rakvere
Tel 621 8282

Niine külalistemaja

Päevapakkumised ja à la carte menüü
Konverentsisaali rent | Majutus
Peo- ja peielauad

Tulge meie juurde jõulupidu pidama!
• Uus suur saal, kuhu mahub 80 inimest.
Pakume seminariruumi 40-liikmelisele seltskonnale.
Hooned on veel kohvik ja 27 kohaga külalistemaja.

Rakvere, Niine 4, niinemajutus@gmail.com,
519 93818, 356 7377.

Tristvere maja
www.tristvere.ee

**Pidutse Tristvere
kohvikus!**

Sünnipäevapeod
Firma üritused
Seminarid
Grupitoitlustus
Jõulumenüüd
Ruumide rent
Catering

Kadrina, Viitna tee 10,
Lääne-Virumaa
tel 515 6451,
tristvere@gmail.com

Artur
RÕMEDA ŠAŠLÖKIBAAR
Avatud 24/7

**Tulge meile pidama jõulupidusid
ja koos mõnusalt aega veetma!**

Lääne-Virumaa, Rõmeda küla, Kadrina vald
Tel 551 5243, 5852 8994, 24h@arturbaar.eu

AASIA RESTORAN

**Bamboo
Garden**

**TÜKIKE
AASIAT
RAKVERES**

**DETSEMBRIS JÕULULAUDADE
BRONEERINGUTELE KOGU MENÜÜ -10%**

JÕULUMENÜÜ
PÄEVAPAKKUMISED E-R KL 11-14

TELLI TOIT KAASA!
tel 325 0808
bamboogarden@hotmail.ee
www.bamboogarden.ee

OLETE OODATUD VALLIKRAAVI 6
E-P kella 11-23 f Bamboo Garden Rakvere

Maaclu festivali eelüritus
Sõmeru keskuskoones
Jõuluks hüva söögikraami ja käsitööd

LAAT

9. detsembril kell 10-14

Lavakohvik Sõmeru näiteringilt,
kus helipalasisid saksofonil serveerib
Peep Pihlak
Moonaküla Muusikaakadeemiast

Õnneloos Töötoad
Avatud Sõmeru raamatukogu
KOHTUMISENI LAADAL!

Särav aastavahetuspäev
pühapäeval, 31. dets algusega kell 21

Berliini Trahteris

- tervitusjook
- rikkalik Rootsi laud
- üllatused
- ans Mahe

Berliini Trahter

Võtame uue aasta koos vastu keskväljakul!
Broneeri kohad kohe
tel 5696 6999
Pilet 65 €

MAHE
PARIM
TANTSUMUUSIKA!

Tel 509 7850

Eesti Portselan OÜ
www.eepo.ee

Tehasepood avatud kl 9–16. Oleme lisaks tööpäevadele avatud ka mõnel laupäeval: 04.11, 18.11, 02.12, 09.12, 16.12
Kaardimakse võimalus

Suuremate koguste puhul ettetellimine

Asume Tööstuse 2, Pajusti alevik, Vinni vald.
Tel 5688 5616, Kadri

Peolauad
Catering
Saalide rent
Majutus
Õdusad õhtud ja uus menüü
Art Cafés

art café
— ANNO 2002 —
Lai 13, Rakvere
Tel 325 1710
hotell@artcafe.ee

NORDI peosaal!
Aitame korraldada teie tähtsündmusi

Rakvere
Tallinna tn 68
tel. 32 427 52

R U U M
MOODNE
H I N D
SOODNE!

Saarepiiga kohvik

Et saaksid rahulikult piduõhtut nautida, planeeri ettevõtte või sõpruskonna jõulupidu juba varakult!

Pakume kaunist avarat ruumi ja toitlustust Kunda linnas.

Valikus on külmad ja soojad toidud.
Telli jõululaud meilt!
OÜ Helika Äri

Kasemäe 6, Kunda, tel 322 4255
Jälgige meid ka facebookis!

Kiirele tellijale detsembrikuuni soodustus 15%

www.saarepiiga.ee

ANSAMBL
Ah sa RAKS!

Elav tantsumuusika vahvale peoõhtule

Tel 5649 6100
meelis@ahsaraks.ee

Parim valik jõulukaktuseid ja jõulutähti meie lillepoest!

Rakveres Laada 10a

E–R 6.30–18.30, L 7.30–16, P 9–14
Tel 5333 0773.

Grand Prix OÜ

JAAMA PEOSAAL RAKVERE LINNAS
PAKUB SUUREPÄRAST VÕIMALUST
ERINEVATEKS ÜRITUSTEKS

SÜNNIPÄEVAD / FIRMAPEOD / SEMINARID / KOOLITUSED

TOITLUSTUS / SAUN / PILJARD

MAHUTAVUS KUNI 60 INIMEST.
vergi@helter.ee +372 5556 7349

KONTSERDID
KUUM KAHVEL

KELL 21

1.12 MIKK TAMMEPÖLD
8.12 MAIA VAHTRAMÄE
16.12 vennad ABROD

INFO & BRONEERINGUD:
GSM 514 5202
INFO@WESENERGH.EE

KUUM KAHVEL – Rakvere, Tallinna 25

KATARIINA KELDER

TANTSUÕHTUD DETSEMBRIS

02.12. Ly Kättmann
09.12. Ivar Hansen ja Irena (Viimased vabad kohad ülemises saalis)
15.12. Varieteegrupp Cadencia ja ans Lycille (10 €)
16.12. Wesenberg
23.12. Kalev Bänd
31.12. Kalev Bänd (8 €)

TANTSUÕHTUD NOVEMBRIS

24.11. Boris Lehtlaan 5 €
25.11. Raul Sepper

Jõululaudade tellimine
tel 504 0320 või kelder@katariina.ee
Asume Pikk 3, Rakvere

On jäätmetekke vähendamise nädal

Niisugune nädal toimub igal aastal novembri teises pooles üle Euroopa. Tänavu on selle teemaks “Korduskasuta, paranda – anna esemele uus elu!”.

Eestiski on mitmeid võimalusi vanadele esemetele uue omaniku leidmiseks. Meil kõigil koguneb mittevajalikke asju ning selle asemel, et need

prügikasti visata, on mõistlik need niioelda teisele ringile saata.

Terveid ja kasutuskõlblikke esemeid koguvad taaskasutuskeskused ja vanakraamipoed, samuti on võimalik neid osta-müüa internetikeskkonnas või kirbuturgudel. Unustusehõlma on vajunud mood katkiseid esemeid pa-

randada, sest kuna poed on kaupatäis, on lihtne uus asemele osta. See käitumismuster kehtib nii mööbli, riiete kui tehnika kohta. Alati tasub uurida parandamisvõimalusi.

Kasulik internetilehekül, mis näitab, kuhu saab eri liiki jäätmed ning kasutuna seisvad esemed oma kodu-

koha lähedal viia, on www.kuhuvia.ee.

Jäätmetekke vähendamise nädalast ajendatult jagame leheveergudel ka Rakvere toidukoha Kurva Kodu perenaise ja rõivabrändi MonEriL looja Monika Uldrichi mõtteid taaskasutusest kui elu- ja mõtteviisist. (VT)

Mis on ühist kama-leivavahul ja PICASSOLIKUL KLEIDIL?

Kurva Kodu perenaine ja MonEriL kaubamärki kandvate ümberdisainitud riiete looja Monika Uldrich õmbles endale spetsiaalselt eelmiseks nädalavahetuseks mardilaada külastamise kleidi. Pani kleidi selga, aga mõtles viimasel hetkel ümber: ei lähe, oleme parem abikaasaga kodus, puhkame töönädalaks välja ja jõuluringid teen ise ega osta neid laadalt.

KATRIN UUSPÕLD

katrin.uuspold@virumaateataja.ee

Taaskasutamine on Monika loomulik eluviis. Õmbleja tütre nägi ta oma lapsepõlvkodus rohekesti lapihunnikuid, nõelu ja niite. Oma mõlemale tütrele õmbles ta kõik rõivad ise. “Mu vanem tütar ei sallinud teismelisena kasutatud riideid silmaotsaski, kõik pidi olema niioelda gucci-mucci. Aga kui ta läks Tallinnasse ülikooli ja sai hariduse, siis asi muutus. Ma arvan, et taaskasutus on seotud haritusega,” räägib Monika. “Taaskasutust on mitmesugust. Minu taaskasutus koosneb põhiliselt mu enda asjade taaskasutamisest. Või kui keegi toob mulle oma asju. Ma ei käi kaltsukates asju otsimas selleks, et neist midagi uut teha.”

Vardad ja õmblusmasina võttis Monika uuesti välja kuus aastat tagasi. Alustas kudumitest. Esimene kleit sündis pikast mustast jakist ja pooleli jäänud picassoliku motiiviga poolikust kampsunist. Vastsündinud tütrele kootud villasest lillelisest soojakotist sai 20 aastat hiljem jakk. Vanaema villased kardinad ja sama tooni rohekas villakangas muutusid kleidiks, mida ehib vanavaralaadalt toodud nukupeaga keraamiline pross. Piknikukleidil on nii suur tasku, et pane või suur pudel sisse.

Üks tasku kleidil ja näomotiivid ongi suuresti MonEriLi eripära. Pleedid, sallid, pintsakud, kampsunid ja kleidid on leidnud omavahel kombineerudes uue elu jakkides ja kleitides. Kui tuleb mingi põhjus kleiti kanda, olgu siis sünnipäev, aastavahetus või teatriskäik, valmistab Monika endale hoobilt vana-dest asjadest uue kleidi.

“Isegi vastavalt etendusele – see on ühe öö töö,” ütleb Monika muretul. “Inspiratsioon tuleb, ja enne maha ei rahune, kui valmis.”

Tema töötoas, Kurva Kodu teisel korrusel, ripub ridamisi isikupäraseid kleite: neid on müügi, neid kannab Monika ise ja neid paneb selga pealin- nas elav vanem tütar, kes ühtlasi on kõndivaks reklaammodelliks: enamik kleite läheb müügiks siis, kui keegi need tütre seljas avastab. Aga tullakse ka kokkuleppel: kollektsiooni uurima ning oma kleiti ära tundma.

Klientidele õmblemine on siiski hobi põhitöö kõrval, mis toimub korrus allpool köögis ja klientide juures. Hetkel, mil ta tundis, et õmblustähtjad hakkavad kuhjuma ja stressi tekitama ning rõõm õmblemisest kaduma, õppis ta ära ka ei-ütlemise-kunsti.

Nüüd teeb ta rõivaid siis, kui on aega ja inspiratsiooni.

Poes käib Monika üha harvem. “Mulle ei meeldi poes käia, sest ma lähen kergesti vaimustusse, aga luban endale, et emotsiooniostu ei tee. Ja siis ma

teen müüjatega kokkuleppe, et panen mulle meeldinud eseme kinni. Ja kui ma järgmisel päeval tagasi ei tule, siis pandagu see uuesti müüki,” selgitab ta oma trikki. Ja see on väga tõhus: absoluutselt kõik kinni pandud asjad on ostmata jäänud. Kui ta nüüd poodi läheb, teab ta täpselt, mida vaja, ja seda ostabki.

Monikal on meeles üks seik lapsepõlvest: ta oli pisikene tüdruk paraadil. Palju rahvast. Palju pabereid maas. Ja tema, väike tüdruk, korjas üles kõik paberid, mida nägi, sest see ei meeldinud talle – prügi koht ei ole maas.

“Mõned asjad lihtsalt on elementaarsed,” leiab ta. Ja peab seda silmas ka äripäeviti Kurva Kodu köögis askeldades: poolfabrikaate ta sisse ei osta ning prügi sorteerib käigu pealt. Toidujäägid lähevad naabri kanadele, paberid ja pakendid eraldi konteineritesse. Ühekordsed nõud ei tule kõne alla isegi mitte 50 inimesele piknikku korraldades – ka siis tassitakse kohale portselannõud. Ainsad, mida ühekordselt kasutatakse, on salvärätikud. Ja mööblitki ei vaheta ta tuju järgi. “Kui üks ese toimib ja sind korralikult teenib, ei ole vaja seda uue vastu vahetada,” on Monika seisukoht.

Mis puutub 22 aastat Rakveres Tallinna tänaval tegutsenud Kurva Kodu menüüsse, siis nädala menüüd Monika ette ei tee.

“Ma ei tekitä ületootmist. Mul on põhimõte: üks praad peab olema kanast, üks sealihast, üks hakklihast, üks kalast. Ja laveerin nende vahel portsudega, mida kümme, mida kakskümmend. Aga on päevi, kus mul näiteks kõik kana ära ei lähe – kas viskan ta siis minema? Ei. Ma teen hoopis ise poolfabrikaadid kaheks päevaks: ühel päeval teen paneeringus kana, aga praadima hakkam alles siis, kui tellimus tuleb, mitte varem. Ja kui kana tooraine jääb järele, siis järgmisel päeval saan teha temast šnitsli. Kõigea on nii,” teatab Monika, kes on nii pea- kui ka abikokk.

“Pea mul kogu aeg jahvatab: ahhaa, täna oli suitsuribi, seda jääb järele, mida teha saab – suurepäraselt suppi järgmisel päeval. Jääke meil praktiliselt ei jää.”

Ja kui jääbki midagi üle, näiteks leiba, siis sellest saab Monika käe all taaskasutusleib ehk pärast vees ligunemist, muna lisamist ja paladeks vormimist väljuvad friiserist uued suutaied, mis sobivad nii supi kõrvale kui ka köögiviljavaagnaid täiendama. Aga neid teeb ta vaid eritellimusteks, kui on aega.

Aeg-ajalt pakub ta ka leivast tehtud kamavahtu, mille retsepti lahkesti jagab: panna leib veega keema, lisada suhkur, kui mass tõuseb keema, tõsta pott pliidiilt, lasta jahtuda. Lisada jogurtit või vahukoort, kama ja piparkoogimaitseainet ning vahustada – kama-leivavaht ongi valmis!

Tagasi pealkirja juurde: mis on ühist kama-leivavahul ja picassolikul kleidil? Jah, need mõlemad on taaskasutusviisid.

Monika Uldrich 80-ndatel enda kootud roosimotiiviga kampsunis kino Ilo kunstnikuna.

Nüüdseks on kampsunist saanud kleit – roosimotiiv on läbi aegade armas.

Facebookis on MonEriLi oma leht, mil on üle tuhande jälgija. Mõned näited kleitidest, mis praegu töötoas ripuvad.

Motiiv Picassolt (paremal) ja Monika Uldrichi kleidilt.

KOMMENTAAR

Täna jõuab Eestis ringlusesse vaevu kolmandik olmejäätmetest

LIINA LAIVERIK

keskkonnaministeeriumi keskkonnakorralduse peaspetsialist

Jäätmete liigiti kogumine on Eestis toimunud alates aastast 2008. Kahjuks ei ole areng selles valdkonnas viimastel aastatel olnud märkimisväärtne, pigem oleme jäänud toppama. Aastaks 2020 on Euroopa Liit seadnud kõigile liikmesriikidele eesmärgiks saata ringlusse 50% olmejäätmetest, täna on Eestis see protsent veidi alla 30, Saksamaal üle 60, Austrias, Belgias, Šveitsis, Hollandis ja Rootsis aga vähemalt 50. Arvestades Eesti elanike arvu ning riigi suurus ja kompaktsust, ei ole 50% jäätmete ringlussevõtt meile kindlasti ületamatu eesmärk, kuid selle saavutamiseks on vaja paljude elanike panust.

Jätukvalt on majapidamisi, kus jäätmeid liigiti ei koguta. Tegelikult peaks igas peres olema võimalik koguda eraldi biojäätmed, pakendid, klaas, paber ja papp ning segaolmejäätmed. Kui tekib pandipakendeid, siis ka need. Kogumiskoht ja -viis sõltuvad suuresti peres tekkivatest jäätmetest ja nende kogusest. Kui klaasi tekib väga vähe, siis võib selle hõlpsalt koos pakenditega koguda ning hiljem eraldi klaasikonteinerisse panna, sest pakendi- ja klaasikonteiner asuvad tavaliselt kõrvuti.

Väga oluline on biojäätmete liigiti kogumine, sest neid tekib kõige suurem massiprotsent. Biojäätmetest komposti tootmine on Eestis viimastel aastatel palju arenenud ning võimalusi biojäätmete ringlusse võtmiseks on tekkinud veelgi. Loomulikult sobib ka kompostimine oma aias. Kui selleks on koht ja võimalused, siis ei ole vaja biojäätmeid saata oma aiast kaugemale.

Kodudes tekib ka palju pakendeid, mis on kvaliteetne materjal uute toodete valmistamiseks. Eri liiki plast sortitakse, seejärel jahvatatakse helvesteks ning kasutatakse toorainena. Plastpudelitest tehakse uusi plastpudeleid, põrandalaudu, aiämööblit ja -poste, aga ka näiteks fliismaterjali.

Vanapaber tuleb ahjus põletamise asemel kokku koguda ja ringlusse saata, sest sellest saab teha uut paberit ja pappi, munakarpe, WC-paberit, vihkuid, ajalehti, pakkepaberit jms. Ajalehe kasutamine tulehakatuseks on muidugi mõistlik ja vajalik, kuid suurte koguste paberi ja papi põletamine ahjus ei ole kindlasti otstarbekas ning keskkonnasäästlik käitumisviis.

Teineteisest saja meetri kaugusel valitsesid konkureerivad võimud

100 AASTA EEST RAKVERES

ODETTE KIRSS

toimetus@virumaateataja.ee

Pärast oktoobripöörret oli Rakveres esialgu kõik rahulik. Tegevust jätkasid linna- ja maakonnavalitsus. Kohalikud bolševikud polnud võimelised midagi ette võtma.

Palju pahandust tekitas nii linnas kui ka maal Vene armee 49. korpus, kelle üksused asusid maakonnas ja staap Rakveres Du Nordis ehk Põhja võõraste-majas Pikk tänav 2. Nii nagu kogu armee, nii demoraliseerus ja kaotas distsipliini ka 49. korpus.

Viru maakonnavalitsus eesotsas esimees Mihkel Juhkami ja sekretär Ado Anderkopiga selgitas korduvalt ajalehtedes olukorda Virumaal, kus taludest veeti relva ähvardusel ära vilja-tagavarad ja seemnevili, kariloomad ja kuiv hein. Ühtlasi palusid maavalitsuse juhid rahvalt vabandust, et kohalik võim ei suuda Vene soldatite tehtud rüüstamisi takistada.

“Ainus võimalus maad rüüstamise eest kaitsta on Eesti oma sõjameeste abile loota.” Appi oodati “eesti sõjamehi kõigilt rinnetelt”.

Tallinna Uudistes 1.(14.) XII 1917 andis maakonnavalitsus teada, et Rakveres on käimas ettevalmistused 4. Eesti polgu loomiseks ja kutsus rahvast üles annetama oma sõjameeste heaks riideid, sooja pesu, saapaid, toitu, pargitud või parkimata lamabanahka, raha jne.

Esialgu tegeles linna saabunud eesti sõjameestega maakonnavalitsus. Sõduritest ja ohvitseridest moodustatud 10–20-mehelised salgad saadeti patrullima ristteedele ja suuremate teede äärde jäävatesse mõisatesse. Toitu ja ulualust pakkusid jõukamad talud. Puudus oli aga relvadest ja lahingumoonast.

Samal ajal asusid aktiivselt tegutsema Virumaa tööstuskustes moodustatud bolševike rühmitused ja punakaart.

Novembri lõpus toimetasid Kunda ja Aseri bolševikud maakonna töörahva nõukogu valimisi. Oma saadikuid nõukokku ei saatnud mitte vallad, linnad ja alevid, vaid mitmesugused organisatsioonid, asutused, tehased, sõjaväeosad.

Nii saadi kokku 53 saadikut, neist 18 olid bolševikud, kaks pahempoolsed esseerid, üks menševik ja 32 parteituid. Nõukogu tuli kokku Rakveres 1. ja 2. detsembril. Oma esimesel istungil valiti valdavalt bolševikest koosnev 15-liikmeline täitevkomitee, kes kuulutas enda otsekohe ainuvõimuks Virumaal.

Kõikjal levitati üleskutset, kus anti teada: “Vasturevolutsioonilise kodanluse kants on langenud. Võim on töörahva ja sõjaväelaste nõukogu käes.” Edasi kutsuti töörahvast üles võtma nõukogude kätte maa ning seadma vabrikutes sisse rahva kontroll. Samas aga hoia-

tati, et “kuna nüüdsest on nii mõisad kui vabrikud rahva omad, peame neid ka hoidma. Kõik, kes mõisaid omavoliliselt võtavad ehk väärtusetuks teevad, vabrikutes masinaid lõhuvad, rahvast röövivad jne, on rahva ja vabaduse vaenlased.”

Tegelikult sai alles nüüd Rakveres rääkida kaksikvõimust. Ühel ja samal ajal, lausa ühel ja samal Aia (Rohuaia) tänaval tegutsesid maakonnavalitsus ja töörahva nõukogu täitevkomitee.

Maakonnavalitsuse tööruumid olid endise linnapea Martin Pedriksi majas (nüüd Rohuaia tn 13), töörahva võim seadis end sisse kohtumajas (Rohuaia tn 8).

Mõlemad saatsid korraldusi ja ringkirju valdadele ning nõudsid vastuseid. Selline olukord kestis kümme päeva.

Täitevkomitee üks juhte, Aseri bolševik Leopold Linder, organiseeris punakaarti, linna miilitsaülem Gustav Kütt jätkas meeste koondamist omakaitseks. Kapten Henrik Vahtramäe juhtimisel käis alates 6. detsembrist 4. Eesti jalaväepolgu formeerimine.

Ööl vastu 13. (26.) detsembrist saabusid Rakverre Kunda ja Aseri punakaartlased, kes piirasid sisse maakonnavalitsuse hoone. Esialgu saavutati edu. Siis aga jõudsid kohale linna omakaitse ja 4. jalaväepolgu sõjamehed. Punakaartlased löödi taanduma.

Mõne aja pärast ründas senisest suurem punakaardiüksus koos enamlike madrustega uuesti ja seekord võidukalt. Hommikul tööle saabunud maakonnavalitsuse töötajad olid sunnitud asjaajamise üle andma.

Kauaaegse maakonnavalitsuse haridusosakonna juhataja Ernst Rosenbergi (Raatma) koostatud ülevaatest “Viru Maakonnavalitsus 1917–1927” saab lugeda: “Kolmapäeval, 13. detsembril ilmus maakonnavalitsusse salkkond isikuid, kes ennast täidesaatva komitee esitajateks nimetasid, suurema salga punakaartiväelaste saatel, kes kogu hoone ümber piirasid, kuna inimest 15 sisemistesse ruumidesse ilmusid. Täidesaatva komitee nimel luges keegi Linder “orderi” ette, et komitee käsib kogu asjaajamist komitee liikmetele Linderile, Aisupele ja Bulkinile (kaks viimast esinesid Vene madrustena) üle anda ...”

Täitevkomitee osa töötajaid kolis kohtumajast ära uutesse ruumidesse. Maakonnavalitsuse töö katkes ligi kaheks kuuks.

13. (26.) detsembril 1917 ainuvõimu haaranud Virumaa Töörahva Nõukogu (TK) esimeheks sai Ida-Virust pärit bolševik Aleksander Kippar. Nõukogu rakendas tööle seitse osakonda: administratiiv-, kohtu-, raudteetranspordi-, rahandus-, põllumajandus-, hoolekande- ja haridusosakonna.

Administratiivosakonda hakkas juhtima Aseri bolševik, sealse tsemenditehase elektrik

Rohuaia 13, kus praegu asub kohvik, oli sada aastat tagasi maakonnavalitsuse asupaigaks. Töörahva nõukogu täitevkomitee tegutses sadakonna meetri kaugusel kohtumajas. Anna Leetsmann (vasakul), kes oli ainsa naisena Eesti Maanõukogusse valitud, pandi töörahva nõukogu täitevkomitee haridusosakonda juhtima.

SA HAAPSALU JA LÄÄNE-EESTI MUUSEUM

Leopold Linder, Virumaa Punakaardi ülem. Teine Aseri bolševik, ametilt kooliõpetaja, Anna Leetsmann pandi haridusosakonna etteotsa. Mõlemad nad olid koolihariduse saanud Rakveres, kus Anna Leetsmann lõpetas 1904 Zeeh' tütarlastekooli ja Leopold Linder 1913 Eesti Haridusseltsi kooli. 1917. aasta mais valiti Anna Leetsmann ainsa naisena Eesti Maanõukogusse.

Uut võimu hakkas üsna pea kimbutama oskusliku tööjõu puudumine. Osa endistest maavalitsuse ametnikest täitevkomitees ei jätanud. 29. detsembril kirjutas Eesti Teataja: “Virumaa Töörahva Nõukogu Täidesaatev Komitee kutsub kõiki endiseid Viru maakonnavalitsuse teenijaid [...] viivitamata oma kohjadele tagasi. Kes aga detsembrikuu lõpuni 1917. a. teenistusse pole ilmunud, neid loetakse Töö- ja Talurahva valitsuse vastalisteks ja kuritahtlisteks, ja nende nimed antakse avalikult Eesti Teatajas teada – nendele töörahva põlgutuse avaldamiseks.”

Ja tööpoolest, avalik “põlgutus” ei jäänud tulemata. Lugea said seda siiski üksnes väga vähesed inimesed, kuna ilmus vaid Eesti Teatajas, mis oli Eesti Töörahva ja Sõjaväelaste Nõukogu Täidesaatva Komitee häälekandja.

Ja kõlas see nii: “Virumaa Töörahva Nõukogu Täidesaatev Komitee avaldab töötava rahvaklassi nimel seltskonna põlgust nendele endise Viru maakonnavalitsuse teenijatele, kes raskemal võitlusemurel kodanlike klasside vastu oma vas-

tutusrikkadelt kohtadelt omavoliliselt ära jooksnu.”

Tuuakse ära ka kaheksa inimese nimeid ja hoiatatakse, et ükski asutus ei tohi neid “hädapolitikuid” tööle võtta.

Rakvere linnavalitsus jätkas oma igapäevatööd ka uue võimu ajal oma endises hoones ja endises koosseisus. Bolševikud end selle tööle ei seganud ega ka tema tegevuse kohta mingit aruandmist ei nõudnud.

Linnavalitsusel, eesotsas linnapea ja advokaadi Martin Kuttiga oli palju muret elanike toimetamisega. Eriti hädas olid pered, kus mees rindel. Linnavalitsusel õnnestus ümberkaudetelt mõisatelt osta üsna suurel hulgal teravilja, mis veskites ära jahvatati ja pagaritele siis jahu- na välja jagati. Pagarid müüsid rahvale leiba tšekkide alusel.

Mõnel korral õnnestus Venemaalt ka saiajahu hankida, seegi jagati kaupluste kaudu ja jao- tuskava alusel linlastele. Veel tellis linn Petrogradist 2000 paari kalosse, soovijad said need endale hankida otse linnavalitsusest.

Puudust tunti piimast, kuna enamik ümberkaudu toodetud piimast veeti Petrogradi, kus selle eest hoopis enam maksti. Et seda väljavedu takistada, määras linnavalitsus väljaveetavale piimale kindla maksu, mida kasseeriti raudteejaamas. Piima massiline eksport lakkas. Oktoobris avatud linna piimapood Kukeküläs Malmi tänaval jätkas tööd.

Olude sunnil tuli linnavõimul vahel teha koostööd ka nõukogude võimuga. Näiteks siis, kui töörahva nõukogu asus

rekvireerima linnas leiduvaid viljatagavarasid.

Kuna oli karta, et punakaartlased tegutsevad selle ettevõtmise käigus “liiga põhjalikult”, võttis linn ise asja käsile. Nõukogu loal asutati komisjon, kes käis majades (ladudes), vaatas viljavarud üle ja rekviireeris vajaliku hulga, mille kohta andis muidugi vastu ametliku tunnistuse.

Pärast 13. detsembrist hakkas üsna kiiresti arenema töörahva väljaastumine Rakvere mõisas. Praegusel teatrimäel asunud mõisasüdames toimus 15. (28.) detsembril mõisatöölise koosolek, kus valiti kolmeliikmeline vanemate nõukogu ja moodustati mõisa ülevõtmise komisjon.

Mõisa ülevõtmine käis rahumeelselt: tehti inventuur, pandi kirja kogu mõisa vara, nii hooned, loomad kui ka inventar, samuti vilja, kartuli, loomasööda ja muud tagavarad.

Seni häärberis elanud mõisahärral Karl von Rennenkampfil, keda tunti hea ja õiglase inimesena, lubati oma kodus edasi elada kuni järgmise jüripäevani. Selle aja eest nõuti aga üüriraha 120 rubla.

Kuni 7. jaanuarini 1918 anti parunihärrale 24 toopi piima päevas, esialgu päris tasuta, hiljem 10 toopi ja sama hinnaga, mida maksti meiereis. Mõisamajapidamist juhtis endiselt asjatundlik valitseja.

Aastavahetusele 1917/1918 läks Rakvere linn vastu rahulikult, ilma avalike väljaastumisteta. Uuel aastalt oodati eelkõige sõja lõppu. Jõukam rahvas soovis kadu bolševike võimule.

Lauatenniselapsed mängisid medalitele

Nädalavahetusel Haapsalus peetud kadettide ja juunioride avatud lauatenisvõistlusel esindas kadettide arvestuses Eestit kaks võistluspaari. Rakvere spordikooli õpilane Adelina Zulfukarova ning Aseri spordiklubi kasvandik Kristina Andrejeva jäid Narva neiudele (Anastassia Melnikova ja Vitalia Reinol) 2:3 alla ning saavutasid kolmanda koha. Taani esindusvõistkonnale vandusid Virumaa piigad alla 1:3.

Üksikmängus loositi

mängijad alagruppidesse, kust kaks paremat mängijat pääsesid põhi-turniirile. Adelina pääses oma alagrupist teisena edasi, kuid vee- randfinaalis tuli vastu võtta kaotus.

Taani kadettide esimeselt numbrilt ja seega jäi neiu turniiril jagama 5.–8. kohta. Samale kohale platseerus ka Kristina Andrejeva.

Eesti laste GP teiselt etapilt tõid meie maakonna pinksilapsed koju neli medalit. Rakvere spordikooli õpilastest saavutas

parima tulemuse T13 arvestuses võitjaks tulnud **Raili Nurga**.

LTk Viru-Nigula mängija Angela Laidinen võitis kuni üheksaastaste tütarlaste hulgas hõbemedali.

Kolmanda koha autasu pälvisid Aseri piigad Vele- rie Lonski (T9) ning Kristina Andrejeva (T15).

Adelina Zulfukarova

saavutas turniiril neljanda koha, jäädes seekord alla poolfinaalis Anastassia Melnikovale ja kolmanda ja neljanda koha mängus Kristina Andrejevale.

RAKVERE SPORDIKLUBI PINX

Varaselt mängiti laste karikasarjas kõik kohad välja, seekord paigutati mängijad alagruppidesse, kust edasi pääses kaks paremat. 3.–4. koht selgitati lo- hutusturniiril. Nii põhiturniir

kui ka lohutusturniir mängiti olümpiasüsteemis: üks kaotus, ja võistlus lõpet- nud.

Järgmine lauatenise- turniir toimub juba Rakve- re spordikeskuses 2. det- sembril. Siis on kavas Eesti võistkondlike meistrivõist- luste teine etapp. (VT)

Eva-Maria Raudsepp (punases) kohtus Tapa maadluspäeval Jelizaveta Tšuvpiloga.

Maadlejad täiendasid MEDALISAAKI

Möödunud nädalal Lätis Dau- gavpilsis peetud rahvusvaheli- sel naistemaadluse turniiril pist- sid meie maakonna matinaised spordikotti nii mõnegi auhinna.

Väike-Maarja RSK tüdrukute tulemuse eest hoolitsesid Eva-Maria Raudsepp, kes noor- te kehakaalus kuni 55 kg saavu- tas esikoha, ja Anu-Liis Raud- sepp (kuni 34 kg), kes noorema- te piigade arvestuses jõudis pje- destaali teisele astmele.

Kadrina spordiklubi maad- lusneiudest pälvis Helena Victo- ria Viise (kuni 42 kg) kolmanda ning Keitlin Meribel Mägi (kuni 34 kg) neljanda koha.

Spordiklubi Tapa kasvandi- kud Polina Sahno (kuni 48 kg) ja Marta Pajula (kuni 69 kg) tunnistasid mõlemad poolfinaa- lis leedulanna paremust ning tu- lemus jättis nad kolmandale ko- hale.

Osales üle saja maadleja Lät- ist, Leedust, Valgevenest ja Ees- tist.

38. Vooremaa auhinnavõist- lustel Kreeka-Rooma maadluses

olid kohal Eesti tugevaimad maadlusklubid.

Pjedaasti kõrgeimale ast- mele maadlesid end Väike- Maarja RSK sportlane Virgo Ra- ja (kuni 33 kg) ja Tapa noor- mees Olavi Laisarv (kuni 66 kg). Hõbedase autasu pälvisid Virgo Vähk (SK Tapa, kuni 32 kg), Maiko Sello (Rakvere, kuni 38 kg), Kalle Laisarv (SK Tapa, kuni 53 kg), Marcus Bugera (SK Tapa, kuni 59 kg), Remo Ojaste (V-Maarja, kuni 66 kg), Ats Pa- jula (SK Tapa, kuni 85 kg) ning

naistemaadluses Julia Tararõs- kina (Rakvere, kuni 60 kg).

Kolmanda koha väärilise tu- leumuse tegid Kristjan Jaago (V- Maarja, kuni 42 kg), Kerdo Vähk (SK Tapa, kuni 59 kg), Ro- mel Seemann (V-Maarja, kuni 85 kg), Anton Mitrovski (SK Ta- pa, kuni 24 kg) ja naistemaad- luses Estina Vahtra (Rakvere, kuni 30 kg).

Õpilaste vanuseklassi hinna- tuim turniir kogus seekord kok- ku 201 võistlejat 36 klubist Ees- tist ja Lätist. (VT)

Kadrina matimehe Kevin Baumann maailmameistrivõistlused jäid lühikeseks

Kadrina Spordiklubi kasvandi Kevin Baumann kaotas Poolas U23 maailmameistri- võistlustel 1/8-finaalis Aser- baidžaaani maadlejale Orkhan Nuriyevile punktidega 0:6.

Kuna vastane, selle kehakaa- lu favoriit ja tänavune U23 EM-i kuld, finaali ei jõudnud, ei pääsenud meie maadleja lohutusringi. Kevinil lõplik koht selgub hiljem. (VT)

26. novembril kl 11–13.30

Aravete kultuurimajas

**Soodne laomüük -
UUED RIIDED
SOOMEST!**

TERE TULEMAST!

**Laste ja täiskasvanute
hooajakaup.**

**Uued riided Soomest:
välis-, vabaaja, spordiriided.**

Joped, jalatsid, mütsid, kindad, seljakotid ja komplektid jope + püksid. Täiskasvanutele enamasti 39–44–48–65 €, lastele enamasti 24–36 € + kombed.

Müügil Soome kaubakettide ja spordikaupluste tooted.

TMI Pelgonen

Tasu sularahas.

**SÕPRUSE PUIESTEE
PLAADITUURI AVAKONTSERT**

& ROTIKÜLA KÕUTSID

25. nov VENEVERE

UKSED 20.00
21.00 Rotiküla kõutsid
22.00 Sõpruse Puistee

PILET 9.-

Sõpruse pst

KUHU MINNA

ÜRITUS

ART HOTELLI hoovimajas 23. nov kell 17 hoidistekonkursi "Paa- bu 2017" võitjate autasustamine ja hoidiste degusteerimine. Kõik on oodatud!

VIRMA PUBIS 24. nov Eesti Gun ja Liisa ning retrodisko, 25. nov President ning retrodisko. Peale kella 22 pilet 5 €.

BUENA VISTA SOFA CLUBIS 24. nov kell 22 Marek Sadama ja Martin Trudnikovi kontsert.

KATARIINA KELDRIIS tantsuõhtu, 24. nov esineb Boris Lehtlaan, 25. nov Raul Sepper. Algus kell 21.

RAKVERE GÜMNAASIUMIS 25. nov kell 15 ja kell 18.30 XVI Jaan Paku nim noorte muusikute päe- vade kammeransambli festivali kontserdid. 26. nov kell 12 lõpp- kontsert ja autasustamine.

RAKVERE SPORDIHALLIS 25. nov kell 19 "Talveõhtu legendid Rakveres": Terminaator, Shanon, 5miinust live.

BUENA VISTA SOFA CLUBIS 25. nov kell 22 Ismo Haavisto (Soo- me) kontsert.

LAEKVERE RAHVAMAJAS 26. nov. kell 12 rahvaõpistu "Jõulu- kaunistuste valmistamine", ju- hendab Mary Tammet. Kell 14 Eesti uus mängufilm "Keti lõpp". Pääse 4 € / 3 €.

RAKVERE METODISTI KIRIKUS (Laada tn 21) 26. nov kell 15 Eesti prohvetite õhtu. Kõnelevad teol- mag Priit Tutt ja evangelist Toivo Jürgenson. Kirjaprophet Johannes Kaarepi raamatu "Jumal on rääki- nud" esitlus. Sissepääs vaba.

RAKVERE GÜMNAASIUMIS 26. nov kell 18 Rakvere Linnaorkestri 25. sünnipäeva kontsert.

NÄITUS

RAKVERE GALERIIS Riho Hüti klaasinäitus E-R kella 15–20 "Sa näed, aga ei mürista".

Laada 27, 44310 Rakvere
E-post: toimetus@virumaateataja.ee
reklaam@virumaateataja.ee

Internet:
www.virumaateataja.postimees.ee

Kuulutused ja ajalehe tellimuste vastuvõtt toimetuses E-R kl 9-17
Klienditeenindaja: 322 9110
Maret Sepp 322 9110
maret.sepp@virumaateataja.ee
Tellimiskeskus 666 2525
Peatoimetaja:
Aarne Mäe 322 9101
aarne.mae@virumaateataja.ee
Peatoimetaja asetäitja:
Eva Samolberg-Palmi 322 9106
eva.samolberg-palmi@virumaateataja.ee
Toimetajad:
Andres Pulver 504 2186, 322 9103
andres.pulver@virumaateataja.ee
Katrin Uuspõld 322 9105
katrin.uuspold@virumaateataja.ee
Kristi Ehrlich 322 9117
kristi.ehrlich@virumaateataja.ee
Anu Viita-Neuhaus 322 9114
anu.viita-neuhaus@virumaateataja.ee
Reporterid:
Toomas Herm 525 0277, 322 9104
toomas.herm@virumaateataja.ee
Merly Raudla 322 9118
merly.raudla@virumaateataja.ee
Inna Grünfeldt 322 9128
inna.grynfeldt@virumaateataja.ee
Eva Klaas 322 9113
eva.klaas@virumaateataja.ee
Margus Martin 322 9107
margus.martin@virumaateataja.ee
Fotograafid:
Meelis Meilbaum 5301 7746, 322 9124
meelis.meilbaum@virumaateataja.ee
Marianne Loorents 5912 4080, 322 9124
marianne.loorents@virumaateataja.ee
Keeletoimetused:
toimetajad: Eno Noorväli 322 9125
eno.noorvali@virumaateataja.ee
Marju Lina 322 9123
marju.lina@virumaateataja.ee
korrektor: Merike Parve 322 9122
Küljendus:
Toomas Erapart 322 9121
Andres Ott 322 9121
Reklaamitoimetused:
reklaamitoimetaja
Kairi Piip 5326 7950, 322 9126
kairi.piip@eestimeedia.ee
reklaamikonsultant
Airi Bachmann 502 3845, 322 9108
airi.bachmann@eestimeedia.ee
reklaamikonsultant
Ester Salamets 5307 3622, 322 9112
ester.salamets@eestimeedia.ee
Väljaandja: AS Eesti Meedia
Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaas-
töid toimetada ning lühendada. Kaas-
töid ei tagastata ega retsenseerita. Välis-
autorite honorarid kantakse autori pan-
gaarvele kord kuus järgmise kuu 5. kuu-
päeval. Kõik ajalehes Virumaa Teataja
avaldatud artiklid ja fotod on autori-
õigusega kaitstud, nende reprodutseeri-
mine, levitamine ning edastamine mis
tahes kujul on ilma AS-i Eesti Meedia
kirjaliku nõusolekuta keelatud.
Sisuliste kaebustega võib pöörduda
pressinõukogusse pn@eal.ee või tel
646 3363. Virumaa Teataja ilmub viis
korda nädalas. Trükk: AS Kroonpress,
Tähe 133, Tartu. Trükiarv 5836.

Südamlik kaastunne
Maire Murumaale
kalli ema

ELVE-MARIANNE ERU
kaotuse puhul.

Keskerakonna Lääne-Virumaa
juhatus ja Vihula-Haljala
osakond

Vaid mälestuste maailmas
sa oled ikka meiega ...

JOHANNES MERIRAND
23. XI 1917 – 3. VIII 2005

Mälestame 100. sünniaastapäeval tänutundega.

Poeg perega ja kõik nooremad järeltulijad

TÖÖ

B-, C-, D-kategooria juhiloaga bus-
sijuht otsib tööd Lääne-Virumaa
piirkonnas. Tel 5606 9174.

Raum OÜ otsib oma kollektiivi
aiamajade pakkijaid.
Asukoht Rakvere, Tootmise 6.
Tel 515 6342.

Firma pakub tööd CE-kat autojuhi-
le. Tel 510 8820.

Puidutöötlemisettevõte
Leventek OÜ otsib **hõõvli-
operaatorit**. Võimalik väljaõpe
kohapeal. Töötasu 1700 €. Stabiilne töökoht Tamsalus
Tööstuse 11. Tel 5552 3028,
toomaspuust@gmail.com.

Sõiduautode avariiremondiga te-
gelev ettevõtte Heimarus OÜ otsib
Kadrina töökotta **automaalrit**. Li-
sainfo tel 552 1733.

Puidutöötlemisettevõte
Leventek OÜ otsib **lintsae-
operaatorit**. Võimalik väljaõpe
kohapeal. Töötasu 800 €. Stabiilne töökoht Tamsalus
Tööstuse 11. Tel 5552 3028,
toomaspuust@gmail.com.

Söögikoht Tapal otsib oma mees-
konda kokka ja klienditeenindajat.
CV saata jcgrillitapa@gmail.com.
Tel 5364 3695.

PÖLLUNDUS

Müüa toidukartulit “Laura”, “Ariel-
le”, “Vineta” 30 senti kg. Vedu. Va-
hemetsa talu. 520 2036.

Ostan adra, randaali ja haagise
traktorile. Tel 5396 0125.

Avaldame sügavat kaastunnet
Aljonale perega kalli isa
IVAN PENTINENI
kaotuse puhul.

Swedbank AS-i Rakvere kontor

Avaldame kaastunnet Krista ja
Kaido perele kalli isa
LEMBIT VAHESALU
kaotuse puhul.

Rauno perega

Tuul puude ladvus tasa kügub,
me vaikselt leinas langetame pea ...

Sügav kaastunne lähedastele
armsa

HILDA ELISTE
kaotuse puhul.

Perekond Alavere

Müüa Kungla talu kartulit “Laura”
ja “Gala”. Sõmeru vald. Suure-
ma koguse korral kojuvedu. Tel
514 1338.

Kui müüd või rendid **põllumaad**,
siis ikka teadlikule Virumaa
põllumehele! 5194 2122.

SÕIDUKID

Sõiduautode kokkuost. 553 3060.

Müüa 16” naastrehid valuelge-
del (5 x 112). Sobivad VW Sharan,
Seat Alhambra, Ford Galaxy. Tel
517 5735.

Müüa **VW Golf variant**. 12/2014,
1,4 bens, 90kW, läbisõit 37 500, h
12 500.

Ostan **auto**, h 100-1000 €. Pakku-
ge julgelt! Tel 5809 6086.

TEADE

Laupäeval Venevere seltsimajas
Sõpruse Puistee plaadituuri ava-
kontsert. Esimesena astuvad kell
21 lavale **Rotiküla Kõutsid** Pärnust.

TEENUS

Ohtlike puude langetamine, puu-
hooldustööd ja kändude freesi-
mine. Kutsetunnistusega arbo-
rist. www.puulangetus.eu, tel
5822 8154.

Firma teeb kõiki ehitustöid.
Info tel 5806 8378.

Veame ära kasutatud mööblit ja
kodutehnikat, vanametalli jm kolu
ning oksarisu. Prügimäele vedu.
Küttepuid. Tel 507 4958.

TP PLEKITÖÖD OÜ

Pikaajaline kogemus antud vald-
kondades: erinevad **katusekat-
tematerjalid** ja -tööd, üldehi-
tustööd, pleki kantimine, vih-
maveesüsteemid, paigaldus, fas-
saaditööd. Terviklahendused. Kon-
takt Tõrmas 325 1730, Toomas
508 8497, info@tpplekitood.ee,
www.tpplekitood.ee.

Ennustusliin. 900 3014, 95 s min.

ALLAN MÖLDER
Mälestame unustamatut sõpra,
sügav kaastunne omastele.

Perekond Pritsik

Hüvasti,
VELLO AINSAR
Leinavad vend ja
õetütar peredega.

Kui kandlekeeled katkevad,
siis lõpeb lauluviis.
Üks valuhüüd, üks värin veel
ja kõik on vaikne siis.
(A. Haava)

Mälestame
kallist ansamblikaaslast
HILDA ILVEST
Avaldame kaastunnet tütardele
peredega.

Vinni päevakeskuse
naisansambel

Siiras kaastunne Lindale ja
lastele peredega armsa
abikaasa ning isa
LEMBIT VAHESALU
surma puhul.

Perekond Lokman

Katused, vihmaveerennid. Maja-
plekkide valmistamine. Helista
5664 4006.

Puur- ja küttekaevude puurimine;
pumpade, rauaeraldusfiltrite ja
septikute paigaldus; vee-, kaevu-,
kanalisatsioonitööd. Tel 521 7415,
www.baltipuurkaev.ee.

Ehitustööd, maalritööd,
plaatimine. Tel 5633 1530.

Rakvere Küttesalong, Jaama pst 5
– küttesüsteemide müük, pai-
galdus ja hooldus (pottsepp,
korstnapühkija, keskküttespet-
sialist, soojuspumbaspetsialist).
Tel 558 6786, kyttesalong@gmail.
com, www.küttesalong.ee.

Ohtlike puude raie, hooldusloikus.
Tel 5844 4204.

Veo- ja kolimisteenus. Tel
506 1547.

Enki RL OÜ – torutööd, küte, um-
mistused. Tel 324 4103, 5662 1147,
enki.erel@gmail.com.

RAKVERE MATUSEBÜROO
Tallinna 15, tel 324 4473.
Juhataja Aare Rohumets.
Matuseabi 24 h, 516 4699.

62 a naine võtab hoida lapse Rak-
veres, 15 € päev. Tel 5565 2642.

A-Toru, san tehnilised tööd.
5332 4749.

VIRU MATUSETEENUSED
Rakveres Kunderi 6.
Tel 322 3046, külmik.
Matuseabi 24 h, 516 1480.

Akumulatsioonipaakide tootmi-
ne, katlad. Tel 5553 9162, www.
soojapood.ee.

Elektritööd pädevusega elektri-
kult, boilerite puhastus ja remont.
Tel 5890 2983.

MÜÜK

Müüa sise-, välis-, sauna- ja
põrandalauda.
Voodrilaudade värvimine. Vedu.
528 8224, 516 5192.

Kantküla puuhoov müüb **prusse**,
laud, hõõvelmaterjali ja võrkudes
30 cm kütteklotse. Tel 515 7603.

Meie siiras kaastunne
Helge Kõivule vanaema
surma puhul.

Ülle ja Jaak

Mälestame
MATI KEREMET
Tädi Ilse ja Lii perega

Seal, kus sulgub eluraamat,
algab mälestuste maa ...

Mälestame kallist klassiõde
HILDA ILVEST
ja avaldame kaastunnet
lähedastele.

Põlula kooli 1952. a lõpetajad

Kunda päästekomando avaldab
kaastunnet Kaidole
kalli isa
LEMBIT VAHESALU
surma puhul.

Kuivad pakitud kütteklotsid. Vedu
tasuta. Tel 5383 9215.

Müüa sise-, välisvoodri- ja põ-
randalauda (eri profiilid, parim
hind). Veovõimalus. Tel 513 2021,
voodrilaud.ee.

Müüa põranda-, voodri- ja
ehituslaudu. Eri laiused.
Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Otse tootjalt pakitud puit- ja tur-
babrikett, 6-8 mm pellet, kuivad
klotsid pakitult, kivisüsi 25 kg ko-
tis. Vedu. Tel 506 8501.

OST

Ostan kasutatud raamatuid,
ka nõukogude perioodist. Tel
734 1901.

KOOLITUS

Inglise keele vestluse kiirkursus
(20 tundi) algajatele ja taasalus-
tajatele Tsentrumis Koidula 1 al T
28.11 kella 18-19.30. Hind 50 €
sisaldab õppematerjale. Reg
5566 1419.

KINNISVARA

Müüa veel viimane ridaelamuboks
Rakveres Tedre tn. Sisetööd tege-
mata. Tel 5665 8773.

Müüa korter Rakveres (122,4
m², 5 tuba). Info 514 4279.

Ostan maad. 529 3609.

OÜ Estest PR ostab
põllu- ja metsamaad.
Tel 504 5215, 514 5215.

Ostan maad. Tel 520 7616,
maaost@mail.ee.

METSAMATERJAL

Müüa soodsalt lõhutud küttepuid
(lepp, sanglepp, kask), ka kuivi. Tel
504 5632.

OÜ Multi Varius müüb 3 m ja lõ-
hutud küttepuid (kõik puuliigid).
501 3862.

Küttepuid Tamsalust. Tel
5303 2066.

Mälestame head naabrimeest
VIKTOR KLJAINI
Avaldame kaastunnet abikaasale
koos lastega.

Perekonnad Urbas ja Tulvik

Südamlik kaastunne
Galinalle ja poegadele peredega
abikaasa, isa ja vanaisa
VIKTOR KLJAINI
kaotuse puhul.

Ardo, Agnar ja Arne peredega

Alati sõbralikku ja abivalmis
ALLAN MÖLDERIT
mälestavad ja avaldavad
kaastunnet omastele
Inge ja Andres Alamets.

Mälestame head naabrit
LEMBIT VAHESALU
Avaldame kaastunnet omastele.

KÜ Kunda Männiku elanikud

**ostab
metsakinnistuid
ja põllumaid
kogu Eestis**

Tel 5557 7007
janno@tartumets.ee
www.tartumets.ee

Müüa kuivi küttepuid. Tel
507 4553.

Müüa küttepuid, koorem 4 ruumi.
Tel 504 3246.

Müüa lõhutud küttepuid,
ka 3 m. Info 5695 5572.

Müüa saetud lõhutud korralik kuiv
või toores küttepuu (kuusk). Tel
5192 4320.

Müüa soodsalt 25–60 cm lõhutud
küttepuid (lepp, sanglepp, kask,
okaspuu), hind al 28 €, vedu tasu-
ta. Tel 505 2239.

Müüa soodsalt 3 m küttepuid.
507 4553.

Müüa soodsalt küttepuid koos
veoga. Asume Kadrina lähedal. Tel
5199 4895.

Müüa soodsalt kuivi kütteklotse
40 l võrkudes. 504 5632.

Müüa halupuid 5 m alustel, kõik
puuliigid eraldi. 5399 3702.

Küttepuid Tapalt, ka 3 m. Tel
504 3246.

OÜ Puider müüb kuivi **lepakütte-
lotse** 40 l võrkottides. Ühe koti
hind 1,5 €. Alates 30 kotist Rakve-
re piires transport tasuta. Samas
müüa sanglepa küttepindusid. Info
kella 10-12 esmasp, kolmap, ree-
deti tel 322 4929.

PÕMM – 3 m ja lõhutud odavad
küttepuid. 5646 0921.

On nukraid hetki elu jätnud meile,
on lahkumisi rohkem,
kui vaid peaks,
kuid see, mis on teile raske,
nukker praegu,
jääb meenutama möödunud
kauneid aegu.

Siiras kaastunne omastele
KAIRI LAIÕUNA
lahkumise puhul.

Marge, Janno, Taisi ja Andrus

Mälestame kauaaegset
töökaaslast
ALLAN MÖLDERIT
Sügav kaastunne tütrele ja
vennale.

Töökaaslased AS-ist Rakvere
Metsamajand

Kui kõik vahel vaikselt jääb,
vaikib rõõm ja mure,
südames siis lahti läheb
miski, mis ei sure ...
(E. Enno)

Mälestame tegusat ja armsat
VELLO AINSARIT
Helju, Riina,
Jaak ja Kai peredega

MÖÖBLI VALMISTAMINE METALLITÖÖD VÄRVIMINE PROJEKTEERIMINE

www.abimet.ee · tel 528 9393

www.landeker.ee

OÜ LANDEKER

OÜ Landeker ostab
metsa ja maad,
sobib ka läbiraiutud ja
hüpoteegiga maa,
ettemaksu võimalus!

Tel 511 0415, 517 9866,
info@landeker.ee

www.TOONKLAAS.EE

AUTO- JA MAJAKLAASIDE
KILETAMINE TOON- JA TURVAKILEGA
KLAASIDE PAIGALDUS JA PARANDUS
KAHJUKÄSITLUS

Tel 522 2511
RAKVERE NORTSU TEE 2

25.-26. NOV
10⁰⁰-18⁰⁰*
(pühapäeval 10-15)

2. korrusel
ILUTÄNAV

KOHAL ÜLE 130 KAUPLEJA! POHJAKESKUS

Prime IM

Võtame Soome tööle

TORUKEEVITAJAID

Töökirjeldus:

erinevate musta metalltorude
keevitamine.

Nõuded:

- torukeevituse kogemust vähemalt 2 a;
- torukeevituse sertifikaat tuleb kasuks;
- soome/inglise keele oskus suhtlustasandil;
- iseseisvus ja tahe tööd teha;
- kehtiv tööohutus- ja tuletööde kaart;
- Eesti või mõne teise Euroopa Liidu riigi kodakondsus.

CV saata maaris@primeoy.ee.
Tel 509 4870.

Prime IM

Võtame Soome tööle

TÖÖDEJUHTAJA (vee- ja kanalisatsioonitrasside paigaldus)

Töökirjeldus:

vee- ja kanalisatsioonitrasside
paigaldustööde organiseerimine.

Nõuded:

- vähemalt 2 aastat töökogemust trasside
- paigaldamisel ja juhendamisel;
- jooniste ja mõõtude lugemise oskus;
- hea soome keele oskus;
- Eesti või mõne teise Euroopa Liidu riigi kodakondsus.

CV saata maaris@primeoy.ee.
Tel 509 4870.

Prime IM

Võtame Soome tööle

EKSKAVAATORIJUHI

Töökirjeldus:

kaevamine, planeerimine, laadimine.

Nõuded:

- eelnev töökogemus ja tänapäevastel ekskavaatoritel töötamise kogemus;
- kasuks tuleb isikliku auto kasutamise võimalus ning eelnev töökogemus Soomes;
- soome keele oskus suhtlustasandil;
- iseseisvus ja tahe tööd teha;
- Eesti või mõne teise Euroopa Liidu riigi kodakondsus.

CV saata maaris@primeoy.ee.
Tel 509 4870.

Neile, kes ihkavad
igast hetkest enamast

RAKVERE
AUTOTEHNIKA

STONIC

The Power to Surprise

Uus Kia Stonic – neile, kellel ei saa kunagi küllalt.

Uus Kia Stonic murrab rutiini. See on auto, mille äratuntavalt jõuline disain koos kohandatava kahetoonilise kerevärviga toovad esile just Sinu isikupära. Uuenduslikud lisad ja tõeliselt dunaamiline 1.0 turboga GDi mootor, koos oma väledate sõiduomadustega, toidavad seiklushimu igal sõidul.

Tule tutvu Rakvere Autotehnika salongis!

Rägavere tee 44, Rakvere. Tel 324 4446, 509 2349, info@autotehnika.ee, www.autotehnika.ee

Rakvere Autotehnika OÜ - kõrgeima kliendirahuloluuga Kia esindus Baltikumis 2013, 2014 ja 2016

Kia 7-aastane/150 000 km garantii kehtib kõikides ELi riikides (lisaks Norras, Šveitsis, Islandil ja Gibraltaril). Vastab kohalikele nõuetele ja tingimustele. Kütusekulu (l/100 km)/CO₂ (g/km): linnas alates 6/137, maanteel alates 4,5/102, keskmine alates 5/115.

XVI Jaan Paku nim. Noorte Muusikute Päevad Kammeransamblite Festival

25. - 26. novembril 2017

Rakvere Gümnaasiumi saalis

25. novembril kell 15.00

Esinevad ansamblid

Tartu H. Elleri nim. Muusikakoolist, Paldiski, Tallinna, Jõhvi ja Rakvere Muusikakoolidest, Ahtme Kunstide Koolist, Kadrina Kunstidekoolist ning Tallinna Muusikakeskkoolist

25. novembril kell 18.30

Eliitkontsert

Esinevad Tallinna Muusikakeskkooli gümnaasistide ansamblid

26. novembril kell 12.00

Festivali lõppkontsert ja autasustamine

Esinevad parimad ansamblid ja festivali žürii – Evita Lohu (klaver), Joosep Reimaa (viul) ja Karl Erik Laas (tsello)

Sissepääs kontsertidele tasuta

Festivali toetavad:

